

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Anna H. 1869

Hjemmet og skolen.

Meddelelser

fra

Latin- og Realskolen

paa Værnedamsveien

til

Elevernes Forældre.

Nr. 11.

Kjøbenhavn, 1869.

S. Triers Bogtrykkeri.

Sjættens pædagogiske Studiesamling

København V.

Hjemmet og Skolen.

Meddelelser

fra

Latin- og Realskolen

paa Værnedamsveien

til

Elevernes Forældre.

Nr. 11.

Kjøbenhavn.

1869.

Asylet og Hjemmet.

Det er et saare glædeligt Tidens Tegn, at Øiet i den senere Tid for Alvor er henvendt paa de Vilkaar, under hvilke en stor Deel af den Klasse af Samfundet lever, der arbejder for det daglige Brød, at Bevidstheden om et Ansvar i denne Henseende mere og mere slaaer Rod hos dens gunstigere stillede Medborgere, og at der med langt større Alsidighed og Inderlighed gjøres Forsøg paa at mildne og saavidt muligt hjælpe til at udrydde de Onder, hvorunder en stor Deel af denne Klasse lider.

Det er den høieste Opgave, et Samfund kan stille sig, men tillige ogsaa den vanskeligste, ikke blot fordi de Onder, der skulle bekæmpes, ere saa vidt forgrenede og have en saa frugtbar Jordbund og saa dybe Rødder, at der ofte maa gjøres stærke Krav til materielle Midler, men ligesaa meget fordi selve det at yde Hjælp kan være en vanskelig og farlig Sag. Skeer det ikke i den rette Aand og med den rette Begrændsning, ville de Onder, man stræber at bekæmpe, forøges istedetfor at formindskes, og ikke mindst ved at den Ydende selv lider Skade paa sin Sjæl netop ved denne sin Gjerning. Er det ikke ofte Følelsen af, hvor

vanskelig en Sag det er at yde Hjælpen rigtig, der bringer Mange til at lade den gaae igjennem Andre, som de ansee for bedre skikkede til at give?

Iblandt de Midler, ved hvilke man tilsigter at lette den Fattige hans vanskelige Opgave, indtage Asylter eller Tilflugtssteder for mindre Børn en saare betydningsfuld Plads. Den Udbredelse, de have faaet, den Tid og Kraft saavel som de Pengemidler, der i stor Udstrækning og med stor Redebonhed ydes til deres Fremme, vidne jo noksom om, at de have slaaet Rod i den almindelige Bevidsthed, og tør vel ansees for et godt Varsel for deres Fremtid. Ogsaa her i vor Kreds fik Tanken om paa denne Maade at komme den Fattige til Hjælp en saadan Tilslutning, da den for 11 Aar siden traadte frem for Offentligheden, at der fra den Tid stadig har været 2 Asylter i Virksomhed, et paa Vesterbro og et paa Frederiksberg, begge under en fælles Bestyrelse, men hvert med sine særlige Forstandere og sin Damekomite. Sagen er endogsaa her, som paa saa mange andre Steder, skreden saa vidt frem, at hvert Asyl nu har sin egen, til dette Øiemed indrettede Bygning*). Trangen til Asylter var for ikke mange Aar tilbage saa godt som slet ikke tilstede her i Distriktet, det var først den stærkt tiltagende Folkemængde og den Omstændighed, at der ogsaa byggedes for smaa

---

*) Til disse to Asylter er der i den senere Tid endnu kommet et, som er oprettet til Brug for Beboerne af de Klassenske Boliger.

Familier og til billig Leie, der hidkaldte den Deel af Befolkningen, hvorved Trangen fremkaldtes. Alt tyder i den senere Tid paa, at Trangen vil blive større og større, og den Tid er vistnok fjern, hvor Asylere kunne betragtes som et overvundet Standpunkt; tvertimod maae de vel nu betragtes som varige Samfundsindretninger, der idelig ville stille Krav til Kjærligheden. Men naar Sagen antager saa store Dimensioner og har et saa stort Apparat af Kræfter og Midler, naar Arbeidet og Ansvaret er fordeelt paa saa mange Hænder, saa vil det vel ikke være overflødigt at gjøre et Hvilepunkt for at prøve, om vi i det Væsentlige stræbe efter det rette Maal og paa alle Punkter ere paa den rette Vei. Desuden er det jo en noksom af Erfaringen og Selvbevidstheden stadfæstet Kjendsgjerning, at der klæber Mangler og Ufuldkommenheder ved enhver menneskelig Gjerning, saa at vi nok paa Forhaand tør antage, at ogsaa denne vor Gjerning bærer Vidne om den menneskelige Skrøbelighed. En uhildet Overveielse, ene i Sandhedens Tjeneste, kan jo kun bære gode Frugter og være til Baade for Sagen. Maatte de efterfølgende Bemærkninger, der efter min Opfattelse berøre den væsentligste Side af Sagen, med Velvillie tages med i Overveielserne; de give ingen direkte Kritik af de stedfindende Forhold, men paapege kun de almindelige Grundsætninger, der bør være de afgjørende for Maalet og Midlerne.

For at forebygge Misforstaaelse fremhæver jeg, hvad jeg beder fastholdt heelt igjennem ved Læsningen af disse Bemærkninger, at Talen her ikke alene er om de

Familier og især Mødre, der have Villie til at tage sig af deres Børn, men ogsaa om saadanne Familier, hvor det indbyrdes Kjærlighedsbaand og Følelsen af Ansvarret ved Børneopdragelsen kan være slappet og sløvet i større eller mindre Grad uden dog at være aldeles tilintetgjort, og hvor der altsaa endnu er Mulighed for, at de svage Spirer atter kunne oplives og styrkes.

Hvorvidt Asylet kan og bør tage sig af Børn, der leve i et aldeles lastefuldt Hjem, hvor ingen himmelsk Solstraale kan trænge ind og faae Magt, er det ikke min Hensigt her at udtale mig om, ihvorvel Svaret indirekte ligger i den følgende Udvikling; her er der kun Spørgsmaal om, hvorledes Asylet har at stille sig til de ovenfor betegnede Familier, og hvilke Anskuelser der bør være de ledende i Forhold til dem.

Asylet er en Nødhjælp og bør kun bruges som Nødhjælp, dette bør være en ufravigelig Grundsaetning. Den Moder, der enten heelt eller dog tildeels ved sit personlige Arbeide skal tilveiebringe, hvad der for hende og hendes Børn udfordres til Livets Nødtørft, og der for sit Erhvervs Skyld er nødsaget til at forlade sit Hjem en større eller mindre Deel af Dagen, kan være stillet saaledes, at hun Ingen har eller veed, til hvem hun med nogen Tryghed kan betroe Tilsynet med de mindre Børn, medens hun er borte fra sit Hjem. Hun har ikke Raad til at betale for det fornødne Tilsyn, hun maa allerede arbeide haardt nok for det tarveligste daglige Brød; hun er virkelig stedt i Nød. En-

ten skal hun gaae fra sine Børn og lukke dem inde, og det kan dog en Moder ikke gjøre, eller give tabt og tye til Fattigvæsenet, og det vil hun dog saare nødig. Saa er det jo et stort Held for hende, at der gives et Sted, hvor hun kan tye hen med sine Børn, og hvor hun veed dem under forsvarligt Tilsyn.

I disse og alle lignende Tilfælde, hvor der virkelig i den angivne Retning er en Trang tilstede, der ikke kan afhjælpes paa anden Maade, der ligger Familielivet mere nær, have Asylerne ubetinget Berettigelse, men de bør naturligviis ikke yde deres Hjælp, uden først at have forvissnet sig om, at der virkelig trænges til den.

Og naar Asylet tillige formaaer at holde sig paa det ædruelige Standpunkt, kun at ville udføre en paalidelig Barnepiges Hverv, naar det indretter sig paa at yde sin Hjælp, eftersom Trangen er tilstede, hvad enten det kun er for enkelte Timer og Dage eller for længere Tid, og naar det formaaer, hvad der er endnu langt vanskeligere og vigtigere, at vise en saadan Varsomhed og Afholdenhed, at der ikke kastes en Skygge imellem Moderens og Barnets Kjærlighed, men Barnet bevarer sin fulde Glæde hver Gang det kommer tilbage til sin Moder og sit Hjem, og Moderen føler, at hendes Kjærlighed til Barnet ikke bliver ringeagtet eller vraget, men netop anerkjendt og hædret ved den Haandsrækning, der ydes hende, ja saa er Asylet tillige ubetinget til Velsignelse baade for Barnet og Moderen.

Denne bestemte Begrænsning af Asyls Formaal og Virkemaade er aldeles nødvendig, den maa anerkjendes og respekteres af Enhver, der direkte eller indirekte har med Asylet at gjøre, naar det ikke skal staae Fare for at tabe sin Berettigelse. Hvis Asylet giver efter for Paavirkninger, saa at det udvider sit Formaal og forandrer Grundsætningerne for sin Virkemaade, hvis det istedetfor til givne Tider at vogte BARNET fristes til at ville lede og beherske dets Opdragelse, være ligesom dets Forsyn her paa Jorden, saa forandres ikke alene dets Karakter, men saa udsættes det for ikke at udrette, hvad det kunde og burde, medens man med Rette kan betvivle, om det ad denne Vei og med de Midler, det kan raade over, vil opnaae, hvad det tilsigter. Ligesom det er en Livsbetingelse for det enkelte Menneske, der vil udrette Noget for sig selv eller for Andre, at han bliver sig selv tro, er formet af en bestemt Overbeviisning og bæres af et deraf følgende Ansvar, saaledes maa ogsaa enhver Institution, der skal have Udsigt til med Held og Kraft at virke i en Idees Tjeneste, blive denne Idee tro og i Alt staae den til Ansvar. Spørge vi Erfaringen til Raads, saa viser det sig igjennem alle Tider, saavel i det Store som i det Smaa, at Alt, hvad der er udrettet til sand Gavn for Slægten og for den Enkelte, ikke er Resultatet af vidtstvævende Bestræbelser, men netop er opnaaet ved at Virksomheden stod i et strengt begrændset Formaalets Tjeneste. Asylet er i saa Henseende ingen Undtagelse.

Var den i det Forbigaaende paapegede Begrænds-

ning af Asyllets Virksomhed kun begrundet i en individuel Anskuelse og Livsbetragtning, saa vilde andre Anskuelser kunne fremsættes med samme Krav paa Berettigelse; vi vilde saa staae ved et aabent Spørgsmaal, hvorom der kunde pleies Forhandlinger og hvoraf Resultatet kunde være tvivlsomt. Men saaledes forholder Sagen sig ikke. Den paapegede Begrændsning faaer sin absolute Gyldighed derved, at den støtter sig til en guddommelig Orden i Familielivet, ifølge hvilken det er og skal være Faderen og Moderen, der have at drage Omsorg og bære Ansvaret for Barnets forsvarlige Røgt og Pleie i legemlig og aandelig Henseende, ligesom det er Barnets Pligt at lyde og ære sine Forældre. Dette Forhold er i sit inderste Væsen ikke knyttet til ydre Betingelser, det er eens for den Rige og den Fattige og bør være lige saa helligt for den Fattige som for den Rige, saa at det ikke vilkaarligt kan løses af nogen Magt i Verden. Forholdet imellem Forældrene og Barnet, og i den unge Alder, her er Tale om, særlig imellem Moderen og Barnet, hviler i og er betrygget ved den inderligste Kjærlighed, det er helliget ved den dybeste Trang, det største Ansvar og de høieste Forjættelser, saa at der neppe vil kunne eftervises et menneskeligt Forhold, der kan sættes ved Siden deraf. Ikke at kunne see en guddommelig Orden her vil være at mangle Øie for en guddommelig Orden overhovedet.

Men er nu Forholdet mellem Barnet og Familien af en saa inderlig, hellig Natur, saa følger jo deraf, at vi vel bør vogte os for at gjøre Noget, hvorved det kan svækkes og forvanskes, og at al den Hjælp, vi kunne

ønske at yde de Fattige med Hensyn til deres Børn, bør være i Samklang med den guddommelige Orden.

Barnet saavel som Familien er bedst tjent med, at dette overholdes i alle Forhold — altsaa ogsaa af Asylet; at ville finde et bedre Grundlag for Barnets Opdragelse end det, der er givet i Familielivet, er dog vel at ville sætte menneskelig Kløgt over Guds Viisdom. Vi staae her ved et afgjørende Enten — Eller; enten anerkjende vi og troe paa den guddommelige Orden i Familielivet, eller vi fornegte den og søge saa Hjælpen og Frelsen ad en anden Vei.

Bevare vi ikke urokkelig den Overbeviisning, at Alt, hvad der gjøres for i Familien at vække og styrke Bevidstheden om dens hellige, ansvarsfulde Forhold til Barnet, at Alt, hvad der bidrager til at give Forholdet imellem Moderen og Barnet den rette Inderlighed og Fylde, vil være til sand Velsignelse baade for Barnet og Familien, og at det Modsatte vil virke i høieste Grad fordærveligt, saa taber vor Gjerning det sikre Fodfæste, som ene kan findes ved at støtte sig til den guddommelige Orden, saa ere vi paa den menneskelige Vilkaarligheds Omraade.

Vor Kortsynethed, Utaalmodighed og vor Svaghed i Troen overhovedet kan stundom gjøre os det vanskeligt nok at holde fast ved den Overbeviisning, at Guds Orden dog er den bedste Orden, og at man ikke kan finde et Grundlag, hvorpaa der kan bygges med større Tryghed end netop paa dette. Vi ville saa gjerne have Syn for Sagen, og helde saa let til den Anskuelse, at det fattige Barn vil være bedre tjent med, at vi direkte

bøde paa dets mangelfulde Opdragelse istedetfor at gaae den lange, besværlige og usikre Vei igjennem Moderen og Familien. Den sidste Vei medfører et saa stort Arbeide, at vi let blive modløse, naar vi dermed sammenligne den ringe Kraft, vi føle os i Besiddelse af. Og naar vi saa spørge Erfaringen om, hvad der er udrettet ad denne Vei, og høre de mange Fortællinger om velmeente men feilslagne Bestræbelser, om unyttige store Ofre, der ere bragte, naar vi see selv Mænd og Qvinder svigte, der dog have en langt større Erfaring og Begavelse end vi, saa kunne vi let fristes til at forlade den naturlige Vei og med Andre ansee den paapegede Anskuelse som en ufrugtbar og upraktisk Doktrin, fremgaaet af en uklar eller overspændt Følsomhed. Ja saa vælge vi hellere den Vei, menneskelig Kløgt fremstiller som en Gjenvei, vi foretrække hvad der synes at give mere nærliggende, sikre og efterviselige Resultater, vi slaae os til Ro i Følelsen af at være blevne praktiske. Vi deklarerer ikke, at vi med velberaad Hu forlade den guddommelige Orden, vi ville kun give det Hele en Tillempning, en praktisk Retning og et Indhold, der passer til de stedfindende Forhold.

Og dog er og bliver det en formastelig Tanke og Gjærning at ville forbedre paa Guds Orden, at ville sætte andre Vilkaar for Troeslivet end dem, vor Herre har givet. Vi glemme derved aldeles, at den, der vil arbeide i Troens Tjeneste, dermed ydmyg frasiger sig al Ret til at bestemme, naar det ofte tunge Arbeide skal være endt og det tilsigtede Resultat naaet, at vi kun have, som Landmanden, at tilberede Jordbunden

og at saae den bedst rensede Sæd vi eie, men at det ikke er os, der staae for Høsten og bestemme, naar Sæden skal være moden og hvormange Fold den skal give. Vi glemme, at vi først og fremmest bør mærke paa os selv, om vor Gjerning er en Frugt af Troeslivet, mærke det derved, at vi selv voxer i Ydmyghed, og at vor Tro paa, at den guddommelige Orden ene er den rette Orden, bliver mere levende og befæstet ved vor Gjerning, om end Resultatet, vi kunne tilveiebringe, aldrig svarer til vore Ønsker.

Asylet maa derfor betragte det som et Livsspørgsmaal at holde fast ved den paapegede Begrænsning af sin Virksomhed og at afvise al Fristelse til en Forandring eller Udvidelse deraf, i hvor tiltalende en Skikkelse og med hvor lokkende Talemaader den end nærmer sig.

Vi ville endnu til Belysning af de fremsatte Anskuelser føre Undersøgelsen noget videre, for i det Enkelte at see, hvorved Asylet let kan føres paa Afveie.

Naar vi nærmere betragte Livet i Fattigfolks Hjem og iagttage de Vilkaar, under hvilke Smaabørnene der leve, og vi dermed sammenligne, hvorledes vore egne Børn have det, og det Meget, der gjøres for dem, saaynes vi ofte over de fattige Børn. Vel er Faderen og Moderen flittige, sparsommelige og redelige, men det strengeste Arbeide kan dog kun tilfredsstillende de allertarveligste Fordringer og ikke afværge Fattigdommens Præg. Saa kan det falde os vanskeligt at forstaae den

Nøisomhed, der giver Faderen og Moderen Tilfredshed og Børnene Glæde, vi betvivle, at her kan være Tale om en forsvarlig Børneopdragelse. Og dog kunne vi ikke nægte, at der er mange saadanne Familier, der ikke staae tilbage for de Velhavende eller Rige i sand Tilfredshed og Livsglæde. Mange, dér som Børn have levet i lignende Forhold, men som Voxne ere komne til Velstand eller Rigdom, ville kunne bevidne, at deres Barndomsminder fra Hjemmet høre til deres lykkeligste, og at netop den Arbeidsomhed, Nøisomhed og Haardførhed, Hjemmet medgav dem som Udstyr, har været dem en bedre Støtte, end den Rigdom vilde kunnet yde dem. Det er en Kjendsgjerning, at et saadant Hjem kan være et lykkeligt Hjem for Barnet og har været det for mange Børn, at det ofte giver Børnene en bedre og for hele Livet frugtbarere Opdragelse end mangt et rigt Hjem. Men det kan alligevel falde Mange vanskeligt at forstaae, hvor det kan være muligt. Man glemmer saa let, hvad en gammel Viis har sagt for over totusind Aar siden: »Intet at behøve er guddommeligt, og den, som behøver mindst, kommer Guddommen nærmest.» Livets Lykke sættes ofte i at have og at kunne tilfredsstillende mange Fornødenheder, og Opdragelsen lægger ikke sjelden an paa at gjøre Børnene deelagtige i denne Lykke saa tidlig og grundig som vel mulig.

Det er derfor ogsaa vel forklarligt, at der gives dem, der vilde ansee det for et stort Held for et saadant fattigt Barn, naar det kunde komme i Forhold, der ligne dem, deres egne Børn leve i, naar det kunde faae Sands for alsidigere Lege og ædlere Nydelser og

dets Opdragelse et bedre og fastere Grundlag. Der er vel ikke saa Faa, der kun beklage ikke at kunne skaffe Barnet al den Hjælp og Opdragelse, det efter deres Formening trænger til.

Men man vil dog gjerne gjøre hvad der kan gjøres. Og saa falder Tánken saa naturlig paa Asylet, hvor Barnet ikke alene vil faae en bedre Legeplads og mere afvejlende Selskab og morsommere Lege, men, hvad der ofte ansees for og efterstræbes som det Bedste, et mere intelligent Tilsyn og en bedre Opdragelse i det Hele taget. Der vil dog Barnet en stor Deel af Dagen kunne føre en lykkelig Tilværelse og for en Tid glemme Hjemmets Fattigdom og Tryk. Ja, det vil allerede lære Noget i den tidligste Alder, hvorom der ikke kan være Tale i Hjemmet, det vil blive Gjenstand for mange Kvinders Kjærlighed og Kjærtegn og derved løftet til Anelse om en høiere og ædlere Kvindelighed end Hjemmet kan fremstille, — ja, saa omtrentlig mener og taler det følsomme Hjerte.

Man vil jo Barnets Vel, hvad er da naturligere, end at man henvender sig til Moderen og søger at bringe hende paa samme Standpunkt, og at man tiltaler Moderen alvorlig eller lokker hende, ifald hun skulde være saa forblindet eller »være sunket saa dybt«, at hun holder igjen. Barnet staaer maaskee ved Siden af og hører, hvad der bliver sagt; vel kan Barnet ikke forstaae Alt, men det barnlige Instinkt, der har en vidunderlig Styrke, faaer dog ud af det Hele, at der er En, der vil give det noget Bedre end Moderen kan give det, og at hvad Hjemmet hidtil har ydet, langtfra

er nok. Det nidkjære Asyl vinder Herredømme over Moderen, og Barnet kommer i Asylet de 6 Dage om Ugen. Asylet gjør nu Alt for at vinde Barnets Hjerte og gjøre det Opholdet saa behageligt og lærerigt som muligt, og betragter og fremstiller det vel som Lønnen for sin Virksomhed, naar Barnet faaer Øinene op og heller vil være i Asylet end i Hjemmet, naar det lykkes Asylet at overbyde Hjemmet.

Er man nu først kommen ind paa denne Betragtning og denne Vei, saa er det jo saa naturligt, at man nødvendig vil slippe Barnet med det 7de Aar, at man uvilkaarlig ønsker at kunne betrygge Barnets Opdragelse, idetmindste til det skal ud iblandt Fremmede; det synes altfor haardt nu ganske at overlade det til sit fattige Hjem og den offentlige Skole; alt Godt, der er kommet til at spire i det, vil saa atter udryddes eller dog bringes i den største Fare. Saa bliver Hjertet atter lettet ved, at Samfundets Hjælpsomhed heller ikke svigter her, men giver Midler til Oprettelsen af en Asylskole. Man er glad ved, at Formynderskabet over Barnet fremdeles kan fortsættes og Hjemmets Indflydelse paa det holdes heelt ude eller dog i høi Grad svækkes.

Men inden vi godkjende og dele Glæden over, at Barnet saaledes fra sit 2det til sit 7de, ja maaskee 14de Aar er kommen under Indflydelsen af et saadant selvbeskikket Værgemaal, vil det være tilraadeligt at undersøge Forholdene noget nøiere.

Det ligger udenfor mit Øiemed her at anstille en almindelig Betragtning af de Vilkaar, under hvilke Børneopdragelsen ofte er stillet i de Riges Hjem, og at eftervise de Brøst og Mangler, der her kunne findes, og dermed at sammenligne hvad der kan mangle i det fattige Hjem; det er jo en Kjendsgjerning, at Rigdom kan medføre lige saa stor Fare for Børneopdragelsen som Fattigdom. Jeg vil heller ikke dvæle ved den Inkonsekvens, at der dannes Foreninger og stiftes Asyler, der tage sig af de Fattiges Børn, medens noget Lignende dog ikke hos os finder Sted med Hensyn til de Riges Børn, om end deres Opdragelse aldrig er saa mangelfuld.

Det er jo en uomtvistelig Sandhed, at Hjemmet, saavel det rige som det fattige, tilligemed Børnene faaer det Kald at opdrage dem baade legemlig og aandelig, saa langt og saa længe det nogenlunde har de dertil nødvendige Betingelser. Her ere store og hellige Forpligtelser og et alvorligt, ofte tungt Ansvar. Det er en ligefrem Brøde, der straffes haardt, naar Familien uden bydende Nødvendighed lægger denne Opgave udenfor sig og overlader Fremmede at gjøre det, hvortil Gud har kaldet den. Den stærke Kjærlighed, hvormed de enkelte Medlemmer af Familien naturlig ere knyttede til hinanden, og der faaer sin høieste og ædleste Skikkelse i Moderkjærligheden, har dog vel et Øiemed, og hvilket andet kan det være end at lette de Byrder, Børneopdragelsen medfører, og at belønne i samme Grad som dette Hverv fuldbyrdes. Det er et meget talende Træk i Kjærlighedens Mysterium, at den sande Moder elsker det Barn meest, der volder hende

størst Uleilighed, og at, hvor dybt en Kvinde end synker, Moderkjærligheden dog er det sidste Baand, der brister. Der kan vel ikke eftervises nogen Moder, der ikke selv er bleven forædlet og løftet ved at opfylde sine Moderpligter, og mangen en Kvinde, der var sunket dybt, har sikkert i sin vaagnende Moderkjærlighed fundet Veien til Frelse. I Moderkjærligheden er der givet den bedste Mulighed for Familielivets Befrugtelse. At pleie Moderkjærligheden er derfor en Samfundspligt, at svække den en Brøde. Hvad her er sagt, gjælder ikke blot for den Rige, men ogsaa for den Fattige; i de Fattiges Hjem er Moderkjærligheden ofte det eneste lyse Punkt, der kaster sine Straaler og sin Varme over det Hele.

Naar den velhavende og begavede Moder skyder Børneopdragelsens besværlige Pligter fra sig, saa giver hun derved ikke alene Afkald paa de høieste Glæder og den største Løn, men hun begaaer ligefrem en Synd og vil komme til at smage dens Frugt; men hun er dog ikke stillet saaledes derved som den Moder, der ikke alene er fattig udvortes men maaskee ogsaa indvortes, thi hendes sædelige Existens staaer paa et bredere Grundlag og synker ikke aldeles ved at den stærke Støtte mangler. Men den fattige Moder har Intet at ødsle med, med Moderkjærligheden mister hun ofte Alt, hvad der giver hendes Liv Indhold. Men hvad en Moder taber er et Tab for hele Familien, og hvad der gjør hendes Liv inderligere og fyldigere er en Vinding ogsaa for den.

Vi ville endnu kaste Blikket paa Barnet, for at

see, hvorledes det er stillet under dette selvbeskikkede Formynderskab. Er der Noget, Barnet kun kan lære i Hjemmet, saa er det dog vel det fjerde Bud: Ær din Fader og din Moder, at det kan gaae dig vel, og at du maa leve længe paa Jorden. Ikke at have lært dette Bud eller ikke at have lært det tilgavns, er en saa stor Ulykke og medfører et saa stort Savn for Barnet, at man ikke kan være omhyggelig nok for ikke at berøve Barnet den fornødne Leilighed dertil. Men hvor kan Barnet komme i det rette Forhold til og faae det rette barnlige Syn paa sin Fader og sin Moder, naar fremmede Skikkelser trænge sig ind imellem det og Forældrene fra den første Tid af, det kan skønne, naar det den største Deel af Dagen er i Asylet og der er Gjenstand for Medfølelse og Medlidenhed fra sit 2det til sit 7de eller 14de Aar. Et Barn, der ikke er usædvanlig kraftig anlagt, maa jo finde Hjemmet fattigt og trist, det kan ikke komme til at faae Hvile i den moderlige Kjærlighed og have Respekt for den faderlige Autoritet. Der er altid noget Fremmed, der udvisker de Indtryk, Hjemmet kan gjøre, og sætter Tvivl, hvor der dog naturlig kun var Trang til Moderens Kjærlighed og Faderens Autoritet; et fyldigt, kraftigt Billede af sine Forældre kan det ikke let faae under disse Forhold. Hvorledes skal et Barn, der seer sin Moders Kjærlighed vraget og sin Faders Autoritet ringeagtet, nogensinde komme til at ære sin Fader og sin Moder og faae Deel i Budets Forjættelse.

Man berolige sig ikke med, at den Skade nok vil rette sig, naar Barnet kommer til Skjælsaar og Alder

og er bleven istand til rettelig at bedømme sine Forældre. Vel er det sandt, at dette Bud først faaer sin dybeste Betydning i den Alder, hvor Minderne blive til en Magt i Mennesket, og at det ofte først fuldbyrdes, naar Faderen og Moderen forlængst hvile i deres Grav, men det er ligesaa sandt, at det ene er de stærke Minder fra Hjemmet, der kunne fremkalde det i Hjertet som en frivillig, kjær og befrugtende Ydelse, hvad Budet kræver, og at der ikke gives nogen anden Magt i Livet, der kan bringe Hjertet dertil. Det Barn, der ikke kan faae Ro til at modtage i sit Hjerte et dybt indpræget Billede af sin Fader og sin Moder, ja der maaskee endog bringes til at undsee eller skamme sig for dem, og der fra Hjemmet ikke kan medtage fuldbaarne Minder, vil som Voxen neppe velsigne den, der var Skyld deri.

Det Barn, der aldrig har kjendt sine Forældre, er heldigere stillet end det Barn, der kun har forkvaklede Billeder og afblegede Minder at holde sig til, thi det har dog i Længselens Vemod en reen og befrugtende Kilde. Ogsaa det fattige Barn trænger til sin Fader og sin Moder, det vil ogsaa som Voxen velsigne hver den, der hjalp til, at dets Moder kunde være Moder og dets Fader Fader for det.

Og see vi Sagen fra Samfundets Standpunkt, saa ligger det Spørgsmaal nær, om det kan være gavnligt for den Unge, fra den tidligste Alder uden tvingende Nødvendighed at vænnes til at være Gjenstand for Fremmedes Omsorg, Medlidenhed og Medfølelse, og om der derved vil grundlægges Karakterer, der have stærk

Trang til Selvstændighed og der ere i Besiddelse af den Kraft og Resignation, der tidt kræves i saa høj Grad for at kæmpe den ofte haarde Kamp, Livsforholdene medføre. Kan man vente paa denne Maade at lægge Grundvolden til gode Fædre og Mødre i de lavere Klasser? Den Frygt ligger dog vel nær, at man her i den unge Alder svækker Kraften og dræber de gode Spirer dertil, og at man imod sin Villie her udsaaer Fattigdommens Frø og derved forøger Samfundets Onder istedetfor at formindske dem.

Naar Overveielserne nu saaledes fører os til det Resultat, at den guddommelige Orden i Familielivet overalt er i god Overeensstemmelse med sig selv og yder det bedste, meest betryggende Grundlag for vor Virksomhed i de smaa Børns Tjeneste, saa er dermed ogsaa Asylets Begrænsning af dets Formaal og Virkemaade tilstrækkelig klart betegnet. Ikke alene Barnet og den fattige Familie men ogsaa Samfundet vil høste Gavn af, at denne Begrænsning er Lov og Regel for Asylet. Om dette Grundlag kan og bør der være almindelig Samstemning.

Der er vist heller Ingen, der nærer Tvivl om, at Alt, hvad der kan befæste Baandet imellem Barnet og Hjemmet og styrke Bevidstheden om det Ansvar, der paahviler Forældre, Søskende og andre Nærpaarørende, at Alt, hvad der kan gøres for at bevare et selvstændigt Familieliv og sætte Hjemmet istand til bedre at kunne fuldbyrde sit Ansvar for Børnene, er en sand Velsignelse for den Fattige og en Velgjerning imod hele Samfundet. Man nærer vist heller ikke Tvivl om, at

den Hjælp, man vil yde det fattige Barn til en god Opdragelses Fremme, vil bære bedre Frugter, naar den kan komme til Barnet igjennem Hjemmet, især igjennem Moderen, og uden at Barnet seer den Haand, hvorfra den kommer.

Men Indsigelsen reiser sig først, naar man behandler det som Redningsløst, der dog kun har større eller mindre Brøst, naar man troer, at Fattigdommen giver Berettigelse til at skyde Moderen og de Nærmeste til Side og Opfordring til direkte at tage sig af Barnets Opdragelse, og naar man troer, at der overhovedet kan være Tale om Opdragelse uden Exemples Magt; thi saa vil man med Rette kunne frygte for, at Familielivet ydermere vil blive svækket, og at de Resultater, man ad denne Vei naaer, ville komme til at ligne Drivhuusplanter, der tage sig godt ud, saa længe de staae i den kunstige Varme, men visne, naar de komme i den friske Luft og skulle slaae Rod i den naturlige Jordbund.

Hvilket glædeligt Syn vilde det ikke være, hvilke store Fremskridt i Samfundsforholdene vilde det ikke betegne, naar det skulde komme til, at Asylerne stode tomme, fordi hver Moder, hvert Hjem havde Villie til og var bleven istand til at tage sig af sine Børn. Dette Maal kan Asylet nu vel ikke naae ved sin egen Virksomhed, dets Opnaaelse er tvertimod betinget af mange samvirkende heldige Bestræbelser, men Asylet kan yde beskedne Bidrag dertil, og bør fremfor Alt ikke virke i modsat Retning.

Naar Asyllets Opgave er erkjendt, baade i sit Indhold og sin Begrændsning, kommer det an paa at finde de Former, igjennem hvilke denne Opgave paa den meest frugtbringende Maade kan løses. Ogsaa herom skal jeg tillade mig at henstille et Par Bemærkninger til nærmere Overveielse.

Her møder nu strax en Vanskelighed. Medens der kan være Enighed, saalænge Talen er om Ideen i dens Almindelighed, indtræder ofte en Adskillelse, naar den skal føres ud i Livet for at udfolde sin Virksomhed. Da falder det Mange saare vanskeligt at holde fast paa og ene lade sig lede og beherske af den Idee, der skal virkeliggjøres; det Individuelle og Stedlige trænger sig frem som en bydende Magt, personlige Hensyn gjøre sig gjældende, den menneskelige Skræbelighed og Forfængelighed vil saa gjerne have et lille Alter ved Siden af det, der bygges for Ideen. Er der saa Tale om, ad hvilken Vei Maalet skal naaes, saa kan Ideen ikke længere ave sine Tjenere, saa hedder det ofte: Alle Veie føre til Rom; Ideen agtes ikke længere for den eneste berettigede Veiviser. Enhver, der har arbeidet i Ideens Tjeneste i fuld Tro til den, vil vistnok sande, at heri ligger en stor Vanskelighed, som forøges i samme Grad som Antallet stiger af dem, der skulle arbeide sammen, og at den ofte bliver en truende Fare for selve Sagen.

Asylsagen danner i saa Henseende neppe en Undtagelse. Det er sjeldent, at et Asyl oprettes og vedligeholdes af en enkelt Person; som oftest er det, som her i Kredsen, et stort Selskab, der med forenede

Kræfter virker til dette Øiemed. Men at samle disse Hundreder til en bevidst Eenhed og levende Samvirken saaledes, at hver Enkelt bliver befrugtet og baaren af den Idee, der ligger til Grund for Asylet, og yder sit Bidrag eller sin personlige Medvirken i den rette Aand, saa at den Enkelte selv kan have Velsignelse deraf — ja det er en vanskelig Sag.

Der er Fare for, at der hos mange Medlemmer vil savnes den Inderlighed, som Ideen kræver; men udgjøre disse Fleertallet, saa vil Ideen forflygtiges, og Asylselskabet faae Præget af Lunkenhed og Overfladiskhed og i sit egentlige Væsen blive en Usandhed og ude af Stand til at føle og bære det rette Ansvar.

Man kunde fristes til at spørge, om det overhovedet er til Baade for Opnaaelsen af ideelle Formaal, at Kræfterne i Samfundet splittes saa meget, at den Enkelte skal være med til Alt og dog i Sandhed ikke er med til Noget, eller om ikke Arbeidets Fordeling rigtig forstaaet og udført vilde give endnu større Udbytte her, end det har viist at have i Industrien, om en Opgave ikke lettere og fyldigere vilde løses ved faa trofaste, af Opgaven gennemtrængte Venner end af mange lunkne Medlemmer. Asylselskabet har ved sin Stiftelse vistnok ogsaa havt Øie for de paapegede Vanskeligheder og ved sin Organisation tilsigtet at forebygge de Farer, store Foreninger let medføre. Det har søgt at koncentrere Arbeidet og Ansvarret ved at danne en Bestyrelse af 7 Medlemmer, der for hvert Asyls Vedkommende støttes af to Asylforstandere og en Damekomitee af 12 Medlemmer med sin særlige Organisation, med Ansvar

til Generalforsamlingen, der ordentligviis skal afholdes een Gang om Aaret. Desuden har det ved Love, over hvilke kun Generalforsamlingen er Herre, søgt at bestemme og ordne Selskabets Virksomhed.

Det er tilsyneladende et ganske imponerende Apparat, Asyllets Virksomhed og Selskabets Tarv agtes betrygget ved.

Men med Hensyn til det, der ventes af Lovene, vil det vel ogsaa her, som i al Kjærlighedens Gjerning, stadfæste sig, at det er Bogstaven, der slaaer ihjel, men Aanden, der gjør levende, og at de bedste Love ville være magtesløse, naar de ikke støttes af en tilsvarende Samfundsbevidsthed, naar der ikke er Personer, der kunne og ville bære det fulde Ansvar.

Og med Hensyn til det store Apparat af Personer, i hvilket der søges en Betyggelse for Asyllets rette Virksomhed, da fortjener det at tages med under Overveielse, om ikke Betyggelsen for, at Asylet bliver sin Idee tro, vilde blive større, naar Ansvaret herfor kom til at hvile paa tre, to eller helst een Person, der saa havde en Mesters Stilling, medens de Andre nøiedes med at udføre Haandlangernes beskedne Arbeide. I ethvert større Selskab er det dog som oftest kun en Enkelt, der bærer Selskabet, bevarer den oprindelige Idee og holder den hellige Ild vedlige. Selskabets Formaal vilde være bedre tjent med, at denne Enkelte ikke belemredes med sideordnede, men i Virkeligheden dog kun nominelle Størrelser.

Denne Enkelte vilde og kunde udrette mere end Mange, naar Hovedansvaret hvilede paa ham, og naar

de andre Medlemmer af Selskabet ikke alene ydede de materielle Midler, men ogsaa, forsaavidt de følte at have Evne dertil, udførte det særlige Hverv, der maatte blive dem overdraget. At fordele det udvortes, materielle Arbejde paa Mange lader sig gjøre, men at søge en Betyggelse i, at Ansaret fordeles paa Mange, vil som oftest være en Skuffelse, hvad ogsaa Erfaringen i rigeligt Maal stadfæster i saa mange Forhold.

Men af langt større Vigtighed end Alt dette, er dog Valget af Asylmoderen og den Stilling, der gives hende. Iblandt alle dem, der paa en eller anden Maade hjælpe til at Asylet nogenledes tilfredsstillende kan løse sin Opgave, indtager hun den vigtigste og betydningsfuldeste Plads; hun er og bør være Sjælen i dets indre Virksomhed.

Kan Asylet være saa heldigt til Asylmoder at faae en moden, troende Kvinde med indre Kaldelse til dette Hverv, med nøie Kjendskab til og Medfølelse for den fattige Moder, med det rette Blik paa og det rette Hjerte for Barnets sunde naturlige Liv og med hele den aandelige Bøielighed og Bestemthed, der udfordres for med Held og den fulde Livsglæde at styre en saadan lille Børneverden, og dertil med lidt Evne til at synge simple Sange og at fortælle sandt og barnligt, — saa kan Asylet prise sig lykkeligt. En saadan Asylmoder har netop, hvad det fremfor Alt trænger til og hvad ingen Bestyrelse, intet Selskab og ingen Lov kan yde det, hun har sin Lov i sin Natur og sit Evangelium i sit Hjerté.

Med hende kan man altid være sikker. Hun vil

aldrig trykke den fattige Moder med Nedladenhed, thi hun har det rette Blik for, hvor tung den Opgave er, denne har at løse; hun stødes ikke over, men er tvertimod overbærende med en maaskee uheldig Yderside hos Moderen og kan altid finde Moderhertet og læse deri den som oftest tause Bøn til hende. Hun har altid et kjærligt Ord, Raad eller Blik til Opreisning for den Modfaldne og til Vækkelse og Oplivelse for den aandelig Sløvede. Og hvor godt bliver hun ikke forstaaet af den Fattige, med hvilken Kjærlighed, Ærefrygt og Tillid seer ikke den fattige Moder op til hende, thi hvor ofte føler hun sig ikke vederkvæget og oplivet af hendes velsignede Blik og kjærlige Ord.

Og er der Gaver, der skulle komme Børnene tilgode — og mange saadanne Gaver gaae igjennem hendes Hænder og faae en Velsignelse ved hende — saa giver hun dem aldrig til Barnet, men hun veed at lade dem saaledes gaae igjennem Moderens Haand, at den venstre Haand ikke faaer at vide hvad den høire gjør, og at Barnet kun seer sin Moders Haand.

Med en saadan Asylmoder kan man altid være sikker. Hun vil aldrig være fristet til at vænne Barnets Hjerter fra Moderen — hendes Hjerter siger hende, at dette vilde være en Brøde — hun veed at give hele Virksomheden og Livet i Asylet en saadan ædruelig, sand og naturlig Skikkelse, at Barnet slutter sig til hende og føler sig vel i Asylet uden dog at faae Bevidsthed om en Modsætning imellem Hjemmet og Asylet og imellem den fattige Moder og den saa rigt bega-

vede Asylmoder. Hun vil ikke være mere eller mindre end den fattige Moders tro Barnevogterske.

Er Barnet bedrøvet, saa veed hun saa godt at trøste det med, at Moder nu snart kommer igjen. Men mærker hun, at Barnet ikke har den rette Glæde ved at skulle hjem, saa er det en sand Hjertesorg for hende; det er ikke nok, at hun sysselsætter et saadant Barn paa en mindre morsom Maade og stiller sig selv mere i Skygge, hun maa endelig tale med Moderen. Hvad hun saa i Eenrum taler med Moderen, hvorledes hun formaaer at tænde de hændende Gnister af Moderkjerlighed og fremkalde den samme Uro, Angst og Sorg, hun selv betages af, hvorledes hun kan bringe den fattige Moder til at holde sit Barn tættere til sit Hjerte — ja det er jo netop det Uforklarlige ved enhver Gjerning, der udføres i Tro, Haab og Kjerlighed.

Vi ville endnu paa et enkelt Punkt lidt nærmere see, hvorledes hun opfatter og løser sin Opgave.

Der var ingen Tid, hvor hun havde mere travlt, og hvor hun dybere følte sit Ansvar, end da Julen første Gang nærmede sig, efterat hun havde tiltraadt sin ansvarsfulde Virksomhed. Hun vilde saa gjerne gjøre, hvad hun formaaede, for at de hende betroede Børn kunde faae en Anelse om, at det var den største Høitid der nærmede sig, og for at Juleaften kunde blive et lysende Punkt ogsaa i disse Børns Barndomserindringer; og hvad lyser vel bedre og længere for Børnene end et Juletræ. Jo, et Juletræ maatte de have, det var hendes faste Beslutning. Men hvorledes? Hun kunde slet ikke

forsone sig med den Tanke, at have denne Børnefest i Asylet, nei! i Hjemmet maatte den holdes.

Vel blev der nu tidt sunget barnlige Julesange og talt om Juleaften, og Børnenes Glæde voxede daglig, men Alt dette var for hende kun en Indledning, en Forberedelse til Juleaften, der skulde holdes i Hjemmet med Fader og Moder og de andre Sødskende. Mange Samtaler havde hun med Mødrene, for ogsaa hos dem at fremkalde Julestemningen og Ønsket om hjemme at holde Juleaften med de Smaa. Det stadfæstede sig ogsaa her, at hvad der kommer fra Hjertet tilsidst dog gaaer til Hjertet; der faldt Gnister i det moderlige Hjerte, der tændte stærkere, jo mere Julen nærmede sig, hvor haabløst det end i Førstningen ofte syntes at være. Hun trængte i den Tid til megen Hjælp, men hun havde ogsaa den Glæde at finde mange hjælpsomme Hænder og villige Hjerter, og Alt blev istand, saa at hver Moder Juleaften kunde tænde et lille Juletræ med Julegaver, og der i hvert Hjem kunde lyde en Julesang og være Juleglæde. Der var ogsaa stor Glæde i hendes Hjerte, thi hun havde fortrøstningsfuldt bedt Vorherre om at lægge sin Velsignelse til.

Og den udeblev da heller ikke. Med hvert Aar senere blev hendes Julegjerning hende lettet. Førstegang havde hun endnu Tvivl, om det ikke vilde være en sikrere og lettere Vei at have en stort Juletræ i Asylet og holde Juul der, som hidtil havde været Brug. Men hendes troende Hjerte seirede over den ved udvortes Paavirkninger fremkaldte Forsagthed og Tvivl.

Hun vovede at udstykke det store Træ, saa at enhver Moder, der trængte dertil, kunde faae et lille Træ og Gaver til at glæde Børnene med, og alle Mødre trængte dengang endnu til hendes Hjælp. Vel var der Mange, der fandt, at det var Synd at ødelægge det store Træ, der vilde tage sig saa imponerende ud med de mange Lys, og at dele de mange Gaver, der samlede gave et saa smukt Syn og vare et saa talende Vidnesbyrd om Kjærlighed til de Smaa; det forekom dem, at saadant et lille Træ med de faa Gaver, der ledsagede det, dog saae altfor fattigt ud og umulig kunde give Børnene en saadan Juleglæde, som en samlet Fest vilde yde. Men hun seirede, og hun har siden aldrig fortrudt, hvad hun gjorde første Gang. Allerede næste Juul kunde hun glæde sig ved, at flere af Mødrene, som hun første Gang havde ydet Hjælp, nu ikke vilde give Afkald paa den Glæde, selv at sørge for Juletræet og Julegaverne, og at en eller anden Fader, der ellers kom tomhændet hjem Juleaften, nu bragte smaa Gaver med til Juletræet; og Aar for Aar voxede Antallet af de Mødre og Fædre, der Juleaften ikke længere søgte Hjælp i Asyl til at holde Juul. Saaledes blev hendes Julegjer- ning lettet og velsignet.

Lykkeligt ethvert Asyl, der har en saadan troende Asylmoder.

Hvilken Stilling der nu bør gives en saadan, kan der vel neppe være nogen Tvivl om. Hun bør være Sjælen i det Hele, og det hele Apparat af medvirkende Kræfter har kun til Opgave at tilveiebringe de materi-

elle Betingelser for hendes Virksomhed og at yde hende den Hjælp og Medvirkning, hun i sin ansvarsfulde og ofte vanskelige Gjerning maatte trænge til og paakalde, men ikke at gribe direkte ind paa noget Punkt. Hun staaer kun i Vexelvirkning med Asylselskabet igjennem den Enkelte, der paa Selskabets Vegne er bemyndiget dertil — det være sig nu Formanden eller Asylforstanderen. Selskabet tager ingen væsentlige Beslutninger, uden at det igjennem sin bemyndigede Mellenmand, der har Asylmoderens hele Fortrolighed og er Vidne til hendes Virksomhed, har raadført sig med hende og erhvervet sig hendes Samstemning. Alle Forhandlinger med Mødrene eller Børnenes Værger om Optagelsen af Børn og deslige skee i Reglen igjennem hende, hun bestyrer og leder hele Asylets indre Virksomhed og vælger sig selv den Hjælp, hun trænger til; alle Gaver, der skulle komme Børnene tilgode, gaae igjennem hendes Haand, og Ingen har ukaldet noget at gjøre med Børnene eller deres Mødre.

Asylselskabets ansvarlige Hverv er det at søge og dets største Held at finde en saadan Asylmoder, men er hun lykkelig funden, saa er ogsaa hendes Stilling givet. Hvor megen Stolthed og Forfængelighed det menneskelige Hjerte ogsaa maatte være belemret med, saa gives der dog vist ingen Mand eller Kvinde, der ikke med Glæde vil indrømme en saadan Asylmoder den paapegede Stilling, der ikke villig vil aabne Haanden, naar hun beder, der ikke vil ansee det for en vel-signet Gang at gaae hendes Ærinde og for en Ære at

være hendes ærbødige Tjener. Og hvilken Moder kunde ikke ønske, at hendes Datter i nogen Tid kunde være i Tjeneste hos en saadan Asylmoder, kunde dele hendes Kaar og Arbeide og i nogen Tid voxe ved hendes Veiledning og — Exempel.

Fattigskole — Almueskole.

I naturlig Forbindelse med den i foregaaende Artikel behandlede Gjenstand staaer et Punkt, som jeg ønsker foreløbig*) og i Korthed at henlede ærede Læseres Opmærksomhed paa, nemlig Spørgsmaalet om, hvorledes det Offentlige bør stille sig til det fattige Barns Opførelse, eller fremsat mere konkret:

Skulle de fattige Børn undervises i særlige Skoler (Fattigskoler, Friskoler eller hvilket Navn man ellers bruger) og efter en særlig Underviisningsplan, eller skulle de undervises sammen med de øvrige Almuesbørn i Almueskolen

---

*) Jeg vil komme tilbage til dette Spørgsmaal, naar jeg faaer den fornødne Ro og Tid til at fuldføre et Arbeide, hvorved jeg agter at gjøre Rede for, hvorledes jeg i henved 12 Aar indtil Marts d. A. har udført det mig overdragne Tillidshverv som Medlem af Frederikberg Skolekommission, hvad jeg har efterstræbt og hvad der da var naaet.

(Sogneskolen, Folkeskolen) og efter den Underviisningsplan, der er lagt for disse Skoler.

For 30, end sige 50 Aar siden vilde Svaret i Almindelighed være blevet et andet, end det nu tør ventes at ville blive hos de Fleste; men Samfundsforholdene have ogsaa i den Tid forandret sig meget. Ikke alene har Samfundet høstet Nytte af den Erfaring, at det, der spares ved Grundlæggelsen, gaaer dobbelt med til Reparationsomkostninger, men det har ogsaa faaet Øie for, hvad der er Grunden til, at det laveste Lag i Samfundet stadig voxer, og i hvad Retning der kan og bør virkes derimod. Tidsaanden har modnet den Anskuelse, at det sidste Spørgsmaal maa besvares bekræftende, at særlige Fattigskoler ere forkastelige. Og hvad der giver et godt Vidnesbyrd om den vaagende gode Folkeand, er den Omstændighed, at Samfundet igjennem sine Repræsentanter paa det Høitideligste har tilsikret det fattige Barn en Ret i saa Henseende.

Der staaer nemlig i Danmarks Riges gjennemsete Grundlov af 5te Juni 1849

§ 85. De Børn, hvis Forældre ikke have Evne til at sørge for deres Oplærelse, ville erholde fri Underviisning i Almueskolen.

Det er den eneste Paragraph i Grundloven, hvor Noget direkte tilsikres Barnet, og det netop det fattige Barn. Aaret 1849 er et Vendepunkt for det fattige Barns sociale Stilling, og den Tid vil vistnok komme, hvor den Fattige, der har høstet Velsignelse af denne Bestem-

melse, vil takke den Aand, der i 1849 betænkte det saa godt.

Før den Tid var det jo almindeligt, saavel i Kjøbstæderne som i Kjøbenhavn, at de fattige Børn undervistes i egne Skoler, og Antallet af dem, der toge Forargelse deraf, var vistnok ikke stort. Fra 1849 stiller Sagen sig væsentlig anderledes, det fattige Barn har nu en ved Grundloven hjemlet Ret til at nyde Underviisning sammen med de øvrige Almuesbørn og med dem dele de Goder, Almueskolen er eller maa komme i Besiddelse af. Jeg skal her ikke give en Skildring af, hvorledes selv veloplyste Autoriteter for ikke mere end 30 til 40 Aar siden behandlede og i Samfundets Interesse troede at burde behandle de fattige Børn, der vare henviste til deres Omsorg. Enhver, der mindes hiin Tid, vil vistnok ansee det for den største Velgjerning, Samfundet kunde yde det fattige Barn, at det borttog den Skranke, der ved Underviisningen skilte det fra de øvrige Almuesbørn. Den Tid er forhaabentlig ikke fjern, da Mærkerne fra hiin Periode aldeles ville være udslettede, og da den Aand, der har sat § 85 ind i Grundloven, ogsaa vil være den ene styrende i større saavel som i mindre Kommuner.

Den Ret, det fattige Barn nu har, hviler paa et saa humant Grundlag og er givet i saa klare og rene Ord, at det skulde synes ugjærligt at krænke den. Men det kan dog gøres, og jeg skal i et enkelt Tilfælde vise hvorledes.

Er der i et Sogn saamange Børn, at der er Tale om Oprettelse af en ny Klasse, Ansættelse af flere

Lærere, Opførelse af en ny Bygning, saa kan endnu paa sine Steder Fristelsen ligge nær til at oprette en egen Slags offentlig Skole (under Navn af Betalingsskole, Borgerskole eller hvad Navn man ellers vælger,) med en noget udvidet Underviisning, hvortil Forældre kunne skaffe deres Børn Adgang imod en meget ringe Betaling; er Almueskolen godt organiseret og har en nogenledes fyldig Underviisningsplan, saa indskrænker man tillige denne, for deslettere at faae Plads til den nye Skoles Underviisningsplan. Man søger saa at bevæge den noget bedre stillede Deel af Almuen til at yde den ringe Betaling og tage Børnene ud af Almueskolen. Ved fortsatte Bestræbelser kan det meget godt bringes til, at kun de fattigste Børn blive tilbage i Almueskolen, at man altsaa bibeholder Navnet Almueskolen, medens den i Virkeligheden atter er bleven en Fattigskole. Der kan vel ikke være Tvivl om, at herved den Ret krænkes, som Grundloven har givet det fattige Barn, og at der er god Grund til at nedlægge en bestemt Indsigelse derimod. Jeg fremhæver særlig dette Punkt, da den Tankegang, hvorved en saadan Forholdsregel støttes, kan gives et saa antageligt Udseende, at selv Mænd, der ellers dog have et varmt Hjerte for de Fattige, kunne gaae ind derpaa, medens det dog i Virkeligheden er og bliver en Synd imod det fattige Barn, naar man atter indirekte vil berøve det, hvad den høihjertede Aand, der for 20 Aar siden løftede hele Folket, paa en saa høitidelig Maade har givet det.

Bestemmelsen i § 85 og Indførelsen af almindelig Værnepligt (§ 90), naar de fuldstændig gennemføres, ere

af saa alvorlig Betydning for det fattige Barn og tillige for vor hele Udvikling og Sammenslutning som kraftigt Folk, at Enhver, der elsker sit Folk og sit Land, maa føle sig forpligtet til at hjælpe ogsaa det fattige Barn til dets Ret.

MEDDELELSER

fra

LATIN- OG REALSKOLEN

paa Værnedamsveien

til

Elevernes Forældre.

1869.

Nr. 16.

A: Pigeskolen.

Skoleefterretninger.

Oversigt over Fag- og Timefordelingen:

	Klasserne							
	8.	7.	6.	5.	4.	3.	2.	1.
Dansk	4	3	4	4	5	5	9	11
Engelsk	4	4	3	3	4	5	"	"
Tydske	3	3	3	3	3	"	"	"
Fransk	4	4	4	4	"	"	"	"
Religion	2	2	2	2	2	2	2	"
Hist. og Geogr.	3	3	3	3	3	3	2	"
Naturhistorie .	"	"	2	2	2	2	"	"
Naturlære	1	2	"	"	"	"	"	"
Regning	1	1	1	1	3	3	6	6
Skrivning	1	1	1	1	2	3	"	"
Tegning	2	2	2	2	2	2	2	"
Haandarbeide . .	3	3	3	3	3	4	6	6
Sang	2	2	2	2	1	1	1	1
Gymnastik	(2)	(2)	(2)	(2)	(2)	(2)	(2)	(2)
	30	30	30	30	30	30	30	24

4de og 3die Klasse ere i de fleste Fag blevne underviste sammen, ligesom 2den og 1ste Klasse for en stor Deel have været forenede, uden dog at have havt samme Underviisning.

Skolens Lærere og Lærerinder:

- Hr. H. Schneekloth (siden Mai 1854): Naturlære i 8 og 7, Regning i 8, 7 og 6.
- N. C. Kierkegaard, Tegnælærer (siden Okt. 1854): Tegning.
- A. H. W. Larpent, Cand. polit. (siden Mai 1856): Fransk i 8 og 7.
- Frøken E. Wigelsen (siden Mai 1857): Dansk i 1—7, Sang i 1.
- Hr. J. F. Andersen, Musiklærer (siden Nov. 1857): Sang.
- W. Holm, Krigssekretær (siden Mai 1859): Skrivning i 2, 3, 4 og 5.
- O. Hohlenberg, Pastor (Mai 1859 — Nov. 1863; paany Nov. 1868): Religion i 5, 6, 7 og 8.
- Frøken E. Nannestad (siden Okt. 1859): Engelsk i 5 og 3, Bibelhistorie i 2, 3 og 4, Historie og Geographi i 2, 3 og 4.
- Fru C. Cruse (siden Aug. 1861): Engelsk i 4, 6, 7 og 8, Skrivning i 6—8, Tegning i 2; fører Tilsynet med Skolen.
- Hr. P. A. Laudrup, Cand. philos. (siden Aug. 1863): Historie og Geographi i 8, 7, 6 og 5.
- Frøken J. Benedictsen (siden Jan. 1865): Tydsk i 5 og 6, Fransk i 5 og 6, Regning i 1—5.
- Fru L. Holst (siden Marts 1865): Haandarbeide; Tydsk i 4.
- Hr. J. Magnussen, Lærer (siden Aug. 1865): Tydsk i 7 og 8.
- L. Thurah, Cand. theol., Kapitain, R. af D. (siden Aug. 1865): Dansk i 8.
- V. Stockfleth, Underlæge (siden Aug. 1865): Naturhistorie i 3, 4, 5 og 6.
- L. V. Clemensen, Lærer (siden Aug. 1868): Gymnastik.
-

Elevantallet er i Juni d. A. 94; de ere saaledes fordeelte i Klasserne:

8de Klasse	11	4de Klasse	11
7de —	14	3die —	10
6te —	17	2den —	10
5te —	14	1ste —	7

Skolelønnen er -- foruden 3 Rdlr., der eengang for alle erlægges for hver Elev ved Indtrædelsen i Skolen — efter de forskjellige Klasser:

i 1ste Klasse	3 Rdlr. maanedlig,
i 2den og 3die	4 — —
i de øvrige	5 — —

Af Søskende betaler det ældste Barn fuldt og ethvert af de øvrige 1 Rdlr. mindre om Maaneden, end det ellers skulde have betalt.

For Deeltagelse i Gymnastikunderviisningen er Betalingen 2 Mk. om Maaneden.

Deeltagelse i Dandseunderviisningen, der gives i de 6 Vintermaaneder, betales med 1 Rdlr. om Maaneden.

Adgangen til Skolebibliotheket betales med 1 Rdlr. om Aaret. Udlaanet finder Sted om Loverdagen.

Skolefornødenheder — nemlig Stile-, Tegne- og Skrivebøger, og hvad der eller bruges paa Skolen — kunne faaes paa Skolen til samme Priis som hos Papirhandleren. Det staaer imidlertid naturligviis Forældrene frit for at besørge det Fornødne selv; kun maa Skolen for Ordens Skyld forlange, at Skrive-, Stile- og Tegnebøger ere af samme Beskaffenhed som Skolens. Hver Elev medbringer Tavle med vedhængende Svamp, Syæske med Tilbehør, Pennehus med Blyant og Griffel, Madkasse.

Næste Skoleaar bruges følgende Bøger:

Ottende Klasse.

Flors Haandbog i den danske Literatur, 5te Udg. Tegnór Frithjofs Saga. — Rung deutsches Lesebuch. Jürs og Rung deutsche Dichter. Funchs tydske Syntax. Lorenzens tydske Stiiløvelser. — Pio, lectures françaises. Ingerslevs franske Grammatik.

Larpents fr. Stiilovelsér. — Wetherell, the wide wide world. Listov, Udvalg af eng. Forfattere, 1ste Hefte. Listov, Læsestykker 2den Afd. Listovs Stiilovelsér 2den Afd. — Balslevs Forklaring af Luthers Katekismus. Angers Bibelhistorie. Det nye Testamente. Psalmebogen. — Kofods fragm. Historie. Ingerslevs lille Geographi. Et Atlas. — Schneekloths Regnebog, 1. D. 1-2 Afd. — C. Erslevs tostemmige Sange med Tal, 1ste H.

Syvende Klasse.

Holsts danske Læsebøger. — Rung deutsches Lesebuch. Jürs og Rung deutsche Dichter. Ankjærs Formlære. Holbech og Petersen tyske Materialier. — Md. de Pressensé, Rosa. Ingerslevs fr. Grammatik. Larpents fr. Stiilovelsér. Et fransk Lexikon (Borrings). — Listovs engelske Læsestykker, 2den Afd. Listovs Stiilovelsér, 2den Afd. Et engelsk Lexikon (Rosings). — Balslevs Forklaring af Luthers Katekismus. Angers Bibelhistorie. Psalmebogen. — Kofods fragm. Historie. Barfods Ledetraad i Danmarks Historie. Ingerslevs lille Geographi. Et Atlas. — Schneekloths Regnebog, 1ste D. 1-2 Afd. — C. Erslevs tostemmige Sange med Tal, 1ste H.

Sjette Klasse.

Holsts danske pros. (6te Udg.) og poet. Læsebøger. — Rung deutsches Leseb. Holbech og Petersens tyske Materialier. Ankjærs tyske Formlære. Et tysk Lexikon (Grønbergs). — Ahns fr. Læsebog ved Arlaud. Md. de Pressensé, Rosa (med Larpents Gloser). — Listovs engelske Læsestykker og Stiilovelsér, 1ste Afd. — Angers Bibelhistorie. Balslevs Forklaring over Luthers Katekismus. Psalmebogen. — Kofods fragm. Historie. Ingerslevs lille Geographi. Et Atlas. — Lützens Lærebog i Zoologi, Nr. 3. Strøm Planterigets Naturhistorie. — Schneekloths Regnebog, 1ste D. 1-2 Afd. — C. Erslevs tostemmige Sange med Tal, 1ste H.

Femte Klasse.

Holsts Smaadigte. Fibigers historiske Læsebog. — Schneekloths tyske Læsebog, 1ste D. Ankjærs tyske Formlære. — Listovs eng. Ledetraad, 2den Afd. — Ahns franske Læsebog ved Arlaud, 6te Udg. — Balslevs lille Bibelhistorie. Luthers lille Katekismus. Psalmebogen. — Kofods fragm. Historie. Ingerslevs lille Geographi 7de Udg. Et Atlas. — Lütken, de allerførste Begyndelsesgrunde i Naturhistorie (Lærebog i Zoologi Nr. 3). Strøm, Planterigets Naturhistorie. — Schneekloths Regnebog, 1ste D. 1-2 Afd. — C. Erslevs tostemmige Sange med Tal, 1ste H.

Fjerde Klasse.

Fibigers historiske Læsebog. Holsts Smaadigte. — Schneekloths tydske Læseb., 1ste D. 2den Udg. — Listovs engelske Ledetraad, 2den Afd. — Balslevs lille Bibelhistorie. Luthers lille Katekismus. Psalmebogen. — Kofods fragment. Historie. Ingerslevs lille Geographi. Et Atlas. — Schneekloths Regnebog, 1ste D. 1-2 Afd. — Lütken, de allerførste Begyndelsesgrunde i Naturhistorie (Zoologi Nr. 3). Strøm, Planteriget's Naturhistorie. — C. Erslevs tostemmige Sange med Tal, 1ste H.

Tredie Klasse.

Molbechs danske Læsebog, 8de Udgave. Holsts Smaadigte, 7de Udg. — Listovs Ledetraad i Engelsk, 1ste Afd. 2den Udg. — Rimstads mindste Geographi, 3die Udg. Et Atlas (helst Erslevs). — Schneekloths Regnebog, 1ste Deel 1ste Afd. — Andersens Sange, 2den Samling.

Anden Klasse.

Borgen og Rungs danske Læsebog, 1ste Kursus, 8de Udg. — Schneekloths Regnebog, 1ste D. 1ste Afd.

Første Klasse.

Schneekloths Regnebog, 1ste D. 1ste Afd. — (Senere: Frederiksens danske Læsebog.)

Aarsprøven 1869.

Fredag den 9de Juli.

8. Klasse	Kl. 9. Geographi, Kl. 10 Engelsk	Nr. 6.
7. —	Kl. 10 Historie, Kl. 11 ^{1/2} Fransk	Nr. 5.
6. —	Kl. 10 Dansk, Kl. 11 ^{1/2} Geographi	Nr. 2.
4. —	Kl. 9 Regning, Kl. 10 Naturhistorie	Nr. 1.
3. —	Kl. 11 Bibelhistorie, Kl. 12 Regning	Nr. 1.

Løverdags den 10de Juli.

7. Klasse	Kl. 10 Naturlære, Kl. 11 ^{1/2} Engelsk	Nr. 6.
6. —	Kl. 9 Tydsk	Nr. 2.
5. —	Kl. 11 Naturhistorie, Kl. 12 Religion	Nr. 5.
4. —	Kl. 9 Engelsk, Kl. 10 Tydsk	Nr. 1.
3. —	Kl. 11 Hist. og Geographi, Kl. 12 Naturhistorie	Nr. 1.
2. —	Kl. 11 Dansk, Kl. 12 Geographi	Nr. 2.

Tirsdag den 13de Juli.

8. Klasse	Kl. 10 Historie, Kl. 11 $\frac{1}{2}$ Fransk	Nr. 6.
6. —	Kl. 10 Naturhistorie, Kl. 11 $\frac{1}{2}$ Historie	Nr. 2.
5. —	Kl. 9 Geographi, Kl. 10 Fransk	Nr. 5.
4. —	Kl. 10 Bibelhistorie	Nr. 1.
3. —	Kl. 11 Engelsk, Kl. 12 Dansk	Nr. 1.
1. —	Kl. 11 Dansk, Kl. 12 Regning	Nr. 5.

Onsdag den 14de Juli.

8. Klasse	Kl. 10 $\frac{1}{2}$ Religion, Kl. 11 $\frac{1}{2}$ Tydsk	Nr. 1.
7. —	Kl. 9 Relig., Kl. 10 $\frac{1}{2}$ Regning, Kl. 11 $\frac{1}{2}$ Geogr.	Nr. 6.
6. —	Kl. 10 Engelsk, Kl. 11 $\frac{1}{2}$ Fransk	Nr. 2.
5. —	Kl. 9 Engelsk, Kl. 10 $\frac{1}{2}$ Regning, Kl. 11 $\frac{1}{2}$ Dansk	Nr. 5.

Torsdag den 15de Juli.

7. Klasse	Kl. 10 Dansk, Kl. 11 $\frac{1}{2}$ Tydsk	Nr. 6.
6. —	Kl. 10 Regning, Kl. 11 $\frac{1}{2}$ Religion	Nr. 2.
5. —	Kl. 10 Tydsk, Kl. 11 $\frac{1}{2}$ Historie	Nr. 5.
4. —	Kl. 11 Hist. og Geographi, Kl. 12 Dansk	Nr. 1.
2. —	Kl. 9 Regning, Kl. 10 Bibelhistorie	Nr. 1.
8., 7., 6., 5., 4. og 3. Klasse	Kl. 1 Sang	Gmst.

Mandagen den 12te Juli Kl. 12 og Onsdagen den 18de August Kl. 12 prøves de nye Elever.

Løverdagen den 17de Juli Kl. 9 foretages Censur og Oplytning.

Onsdagen den 18de August Kl. 9 begynder Underviisningen i det nye Skoleaar.

Til at overvære Examen indbydes Elevernes Forældre og hvem der ellers maatte interessere sig for Skolen.

Frederiksberg, i Juni 1869.

H. Schneekloth

(træffes hver Skoledag mellem 10—12)

MEDDELELSER

fra

LATIN- OG REALSKOLEN

paa Værnedamsveien

til

Elevernes Forældre.

1869.

Nr. 16.

B: Drengeskolen.

Skoleefterretninger.

Afgangsprøven for Studerende afholdtes ifjor, skriftlig den 23de—26de Juni, mundtlig den 29de Juni—6te Juli. Følgende Herrer udenfor Lærerpersonalet viste Skolen den Velvillie at deeltage i Censuren: Cand. magist. Dyrlund i Dansk, Cand. philol. Siesby i Latin, Justitsraad Bruun i Græsk, Cand. philol. Elmquist i Historie, Capitain i Artilleriet Knudsen i Mathematik, Docent Fjord i Naturlære.

Til Prøven indstillede sig 5te Latinklasses ældste Afdeling:

Hans Georg Daniel Barth, Søn af afd. Pastor Barth i Norge, optaget i Skolen Mai 1858.

Viggo Hjalmar Horace Boesen, Søn af afd. Landskabsmaler Boesen, optaget i Skolen Mai 1856.

Villiam Sophus Bramsen, Søn af Konsul, Grosse-
rer Bramsen, optaget i Skolen Mai 1858.

Sigurd Constantin Hansen, Søn af Professor Hi-
storiemaler Constantin Hansen, optaget i Skolen
Mai 1857.

Valdemar Henningsen, Søn af Forpagter Henning-
sen paa Bonderup, optaget i Skolen Febr. 1865.

Niels Peter Olaf Larsen, Søn af Skibsfører Larsen, optaget i Skolen Aug. 1856.

Carl Marius Lind, Søn af afd. Proprietær Lind, optaget i Skolen Juni 1862.

Henrik Rasmus Christian Petersen, Søn af Partikulier Petersen, optaget i Skolen Aug. 1858.

Alfred Sophus Lauritz Petersen, Søn af Brygger Petersen, optaget i Skolen Aug. 1862.

Harald Emil Prosch, Søn af Professor Prosch, optaget i Skolen Mai 1857.

Frits Laurits Rye, Søn af Proprietær Rye i Skaane, optaget i Skolen Juni 1863.

Axel Emil Schneekloth, Søn af Skolebestyrer Schneekloth, optaget i Skolen Mai 1856.

Christian Laurits Schou, Søn af Faktor Schou, optaget i Skolen Mai 1858.

Af dem fik Boesen, Bramsen, Hansen, Prosch, Rye og Schou første Karakter, de øvrige anden; de enkelte Karakterer sees af omstaaende Liste.

Ved 4de Latinklasses Examination i de 5 Fag, som afsluttes der, viste følgende Herrer udenfor Lærerpersonalet Skolen den Velvillie at deeltage i Censuren: Pastor Ewaldsen i Tydsk, flv. Adjunkt Aschlund i Fransk, Cand. philol. Elmquist i Geographi, Docent Lütken i Naturhistorie og Overlærer Stürup i Religion.

Afgangsprøven for Realdisciple afholdtes, skriftlig fra 23de—27de Juni, mundtlig fra 29de Juni til 4de Juli. Som Examenskommissær fungerede Professor Mundt og deeltog i Censuren i Mathematik; desuden viste følgende Herrer udenfor Lærerpersonalet

Skolen den Velvillie at være Censorer: Cand. mag. Dyrlund i Dansk, Pastor Ewaldsen i Tydsk, Cand. theol. L. Zinck i Engelsk, fhv. Adjunkt Aschlund i Fransk, Cand. philol. Elmquist i Historie og Geographi, Docent Lütken i Naturhistorie, Docent Seidelin i Naturlære, Landskabsmaler V. Petersen i Tegning og Skrivning.

Til Prøven indstillede sig den ældste Afdeling af 3die Realklasse:

Vilhelm Martinus Eyber, Søn af Proprietær Eyber, optaget i Skolen Juli 1862.

Villiam Christopher Jensen, Søn af afd. Major Jensen, optaget i Skolen Jan. 1864.

Peter Ole Johan Kock, Søn af Handelsgartner Kock, optaget i Skolen Mai 1859.

Alfred Carl Christian Lüders, Søn af Partikulier Lüders, optaget i Skolen Mai 1857.

Marien Johannes Calmette Møller, Søn af Slagtermester R. L. Møller, optaget i Skolen Juni 1857.

Jens Vilhelm Rudolph Møller, Søn af Godsforvalter Møller paa Langeland, optaget i Skolen Mai 1861.

Viggo Theodor Dorph-Petersen, Søn af Proprietær Petersen, optaget i Skolen Mai 1859.

Vilhelm Sophus Ludvig Rathsack, Søn af Handelsgartner Rathsack, optaget i Skolen Mai 1858.

Jacob Frederik Hakon Schrøder, Søn af afd. Pastor Schrøder, optaget i Skolen Febr. 1867.

De bestode alle Prøven; de enkelte Karakterer sees af omstaaende Liste.

Studerende:

	Dansk		Latin		Græsk	Historie	Arithmetik	Geometri	Naturlære	Sum
	Fri	Bunden	Skriftlig	Mundtlig						
Barth	g	$g + \frac{1}{3}$	g	$g - \frac{1}{3}$	$g - \frac{1}{3}$	$mg + \frac{1}{3}$	$g + \frac{1}{2}$	tg	g	50
Boesen	mg	mg	$g + \frac{1}{2}$	$mg - \frac{1}{6}$	$mg + \frac{1}{3}$	mg	$mg + \frac{1}{3}$	$mg + \frac{1}{2}$	ug	74
Bramsen	mg	mg	$g + \frac{1}{2}$	$mg - \frac{1}{3}$	mg	$mg - \frac{1}{3}$	mg	$g + \frac{1}{6}$	mg	69
Hansen	mg	mg	$mg - \frac{1}{3}$	$g + \frac{1}{2}$	$g + \frac{1}{6}$	$g + \frac{1}{3}$	$mg - \frac{1}{6}$	$g + \frac{1}{6}$	$mg + \frac{1}{3}$	65
Henningsen	mg	$mg - \frac{1}{3}$	$tg + \frac{1}{2}$	g	tg	g	g	$g - \frac{1}{3}$	$mg - \frac{1}{3}$	48
Larsen	g	g	g	$mg - \frac{1}{3}$	$tg + \frac{1}{2}$	$mg - \frac{1}{3}$	$g + \frac{1}{2}$	$g - \frac{1}{6}$	$mg - \frac{1}{3}$	55
Lind	g	g	g	$g + \frac{1}{3}$	$mg - \frac{1}{6}$	$g - \frac{1}{6}$	ug	$mg - \frac{1}{6}$	mg	62
H. Petersen	g	$mg - \frac{1}{3}$	g	tg	$tg + \frac{1}{6}$	g	g	$tg - \frac{1}{6}$	$mg - \frac{1}{3}$	39
S. Petersen	g	$mg - \frac{1}{3}$	$g - \frac{1}{3}$	$g + \frac{1}{2}$	$mg + \frac{1}{3}$	$mg - \frac{1}{3}$	$g - \frac{1}{6}$	g	$mg + \frac{1}{3}$	61
Prosch	mg	mg	$mg - \frac{1}{3}$	ug	$mg + \frac{1}{2}$	ug	$mg + \frac{1}{3}$	mg	ug	78
Rye	$mg - \frac{1}{3}$	g	$g + \frac{1}{3}$	mg	mg	$mg - \frac{1}{6}$	$mg - \frac{1}{6}$	$g - \frac{1}{3}$	$g + \frac{1}{3}$	64
Sneekloth	mg	mg	$g - \frac{1}{6}$	$mg - \frac{1}{3}$	g	$tg + \frac{1}{2}$	$g - \frac{1}{6}$	$g - \frac{1}{6}$	g	54
Schou	$mg - \frac{1}{3}$	$mg - \frac{1}{3}$	$g + \frac{1}{3}$	$mg - \frac{1}{6}$	ug	$g + \frac{1}{3}$	$tg + \frac{1}{2}$	$g + \frac{1}{3}$	mg	65

6

Realister:

	Dansk	Tydk	Eng- elsk	Fransk	Histo- rie	Geo- grafi	Natur- hist.	Arith- metik	Geo- metri	Natur- lære	Tegn. & Skrivn.	Sum
Eyber	g	g	mg	g	mg	mg	g	g	g	ug	mg	66
Jensen	g	mg	mg	mg	ug	mg	mg	tg	g	mg	mg	68
Koch	mg	mg	g	g	tg	g	ug	mg	mg	ug	ug	68
Lüders	g	g	g	mg	mg	mg	tg	g	g	ug	ug	63
M. Møller . . .	mg	mg	g	mg	mg	g	g	g	tg	g	mg	61
R. Møller . . .	mg	g	mg	g	g	g	mg	g	g	ug	mg	66
Petersen	mg	g	g	tg	mg	g	mg	mg	mg	ug	ug	67
Rathsack	g	g	ug	mg	g	g	g	tg	g	g	mg	58
Schrøder	g	mg	ug	mg	mg	g	ug	g	g	ug	mg	72

I Aar indstille sig til Afgangsprøven for Studerende: Edvard Elmquist, Christian Ewaldsen, Harald Jensen-Tusch, Christian Krøyer, Frits Marcher, Vilhelm Tegner og Frits Thestrup; til Afgangsprøven for Realdisciple: Julius Gandrup, Olaf Helveg, Frits Henchel, August Hvalsøe, Peter Villh. Jensen, Vilhelm Lefolii, Vilhelm Müller, Schack Scheel, Emil Schjødte, Carl Stub og Carl Westberg.

Skolen har i Aar havt 17 Klasser: Latinklasserne 1—5, hvoraf 5te er toaarig, Realklasserne 1—3, hvoraf 3die er toaarig, Fællesklasserne 1—5; 2den Realklasse, samt 3die, 4de og 5te Fællesklasse have været deelte i to sideordnede Klasser (a og b).

Fag- og Timefordeling sees af efterstaaende Skema, dog for 5te Latinklasses Vedkommende kun for det første Halvaar. Om hvad der af de enkelte Fag er taget med i de forskjellige Klasser, vil den ifjor meddelte Oversigt over Aarets Arbeide endnu i Aar i alt Væsentligt kunne give Oplysning.

Oversigt over Fag- og Timefordelingen:

	Latinklasser					Realklasser			Fællesklasser								
	a	5	b	4	3	2	1	a	3	b	2a-b	1	5a-b	4a-b	3a-b	2	1
Dansk	1	2	1	2	2	2	3	3	3	3	3	3	4	4	7	10	12
Engelsk	"	"	"	1	1	1	1	4	3	3	3	3	3	4	5	"	"
Tydsk	"	"	"	2	2	2	2	1	3	3	3	3	4	5	"	"	"
Fransk	1	1	3	3	3	2	3	3	3	4	4	5	"	"	"	"	"
Latin	2	8	2	9	9	8	8	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Græsk	1	3	2	4	5	5	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Religion	1	1	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	"
Historie og Geographi	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3	3	"
Naturhistorie	"	"	"	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	"	"	"
Naturlære	1	3	"	"	"	"	"	1	2	"	"	"	"	"	"	"	"
Mathematik	2	3	"	4	4	3	3	2	2	2	4	3	"	"	"	"	"
Regning	"	"	"	"	"	1	2	2	2	2	2	2	3	3	4	5	6
Tegning	"	"	"	"	"	"	1	3	2	2	2	2	2	2	2	2	"
Skrivning	"	"	"	"	"	1	1	1	2	2	2	2	2	3	4	5	3
Sang	"	"	"	"	"	1	1	"	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Gymnastik	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	34	32	35	36	36	35	36	34	33	33	34	32	30	30	30	24	

Skolens Lærere:

- Hr. F. A. Milo, Medbestyrer af Skolen (siden Sept. 1854): Latin i 5L og 4L.
- A. H. W. Larpent, Cand. polit. (siden Mai 1855): Fransk i 2L, 3L, 4L, 5L og 3R, Latin i 1L og 2L.
- R. S. Feveile, Kapitain, R. af D. (siden Sept. 1855): Historie i 5L og 1R, Historie og Geographi i 1L, 2L, 3L og 4L, 2Ra og 3R; har Inspektionen med Skolen.
- N. C. Kierkegaard, Tegnelærer (siden Mai 1856): Frihaandstegning.
- H. Guldbrandsen, Cand. philos. (siden Sept. 1856): Engelsk i 1R, 2Ra-b og 3R, 3L og 4L.
- J. F. C. Andersen, Musiklærer, (siden Nov. 1857): Sang.
- W. Holm, Krigssekretær (siden Jan. 1858): Skrivning.
- O. Hohlenberg, Pastor (siden Mai 1859): Religion i 3L, 4L og 5L, Historie og Geographi i 5b.
- A. D. Jürgensen, Assistent i Ministeriernes Arkiv (siden Mai 1860): Historie i 4a, Geographi i 3b, 4a, 5a og 1R, Naturhistorie i 5a og 4a.
- C. A. Schjødte, Cand. philos. (siden Nov. 1860): Matematik i 5L, 4L og 3R, geom. Tegning i 3R, Regning i 2L, 2Ra-b og 3R.
- H. C. Frederiksen, polyt. Examinand (siden

- Nov. 1860): Dansk i 1, Mathematik og geom. Tegning i 1R og 2Ra, Naturlære i 3R.
- Hr. V. Bay, Cand. med. (siden Sept. 1862): Naturhistorie i 2Ra-b, 3R, 2L, 3L, og 4L.
- H. M. N. Wamberg, Stud. theol. (siden Marts 1863): Dansk i 3b, 4b og 5a, Historie i 2Rb 4b og 5a, Geographi i 2Rb og 4b, Græsk i 2L og 3L.
- F. J. Colding, Cand. theol. (siden Aug. 1863): Bibelhistorie i 5b, 4b, 3a og 2, Geographi i 2 og 3a.
- P. A. Laudrup, Cand. philos. (siden Aug. 1863): Fransk i 5a, 2Rb og 1L, Tydsk i 2Rb, 5a og 4a.
- J. E. Svane, Krigsassessor, Dbm. (siden Okt. 1863): Gymnastik i 1—5L, 1—3R, 4ab og 5ab.
- C. P. Christensen Schmidt, fhv. Kollaborator (siden Aug. 1864): Græsk i 4L og 5L, Latin i 3L, Tydsk i 3L og 4L.
- J. Magnussen, Lærer (siden Aug. 1864): Tydsk i 4b, 5b, 1L, 2L, 1R, 2Ra og 3R, Fransk i 1R og 2Ra.
- L. Thurah, Cand. theol., Kapitain, R. af D. (siden Apr. 1865): Dansk i 1—5L og 1—3R.
- V. Stockfleth, Underlæge (siden Aug. 1865): Naturhistorie i 1L.
- Aug. Thomsen, Stud. philol. (siden Aug. 1866): Fransk i 5b, Dansk i 3a, 4a og 5b.
- H. Schneekloth, Stud. med. (siden Aug. 1866): Engelsk i 3a.

- Hr. C. Stennese, Stud. jur. (siden Febr. 1867): Regning i 3a, 4a-b og 5a-b.
- Chr. Voigt, Pastor (siden Aug. 1867): Religion i 2L, 1L, 3R, 2Ra-b, 1R, 5a, 4a og 3b.
- C. Christiansen, Cand. polyt. (siden Nov. 1867): Naturlære i 5L.
- L. V. Clemensen, Lærer (siden Apr. 1868): Regning i 1L, 1R, 3b og 1, Tegning i 2 og 3a-b, Skrivning i 1, Gymnastik i 1, 2 og 3a-b.
- Sv. Müller, Stud. med. (siden Aug. 1868): Engelsk i 4b og 5b.
- K. P. Cristensen, Stud. philol. (siden Okt. 1868): Regning i 2.
- S. Svendsen, Cand. magist. (siden Jan. 1869): Matematik i 1L, 2L, 3L og 2Rb, geom. Tegning i 1L og 2Rb.
- E. Hansen, Lærer (siden Febr. 1869): Naturhistorie i 4b, 5b og 1R, Engelsk i 3b, 4a, 5a, 1L og 2L.
- Sig. Müller, Stud. mag. (siden April 1869): Dansk i 2.
-

Elevantallet er i Juni d. A. 404; de ere saaledes fordeelte i Klasserne:

5te Latinkl.	}	a	7			
		b	10			
4de —		. . . . .	16			
3die —		. . . . .	18	3die Realkl.	}	
				a		11
				b	15	
2den —		. . . . .	15	2den — a	. . . . .	18
				2den — b	. . . . .	20
1ste —		. . . . .	25	1ste —	. . . . .	28
5te Fælleskl. a		. . . . .	30	5te Fælleskl. b	. . . . .	28
4de — a		. . . . .	33	4de — b	. . . . .	25
3die — a		. . . . .	18	3die — b	. . . . .	19
		2den Fælleskl.	34			
		1ste —	34			

Skolelønnen er — foruden 3 Rdlr., der eengang for alle erlægges af hver Elev ved Indtrædelsen i Skolen — efter de forskjellige Klasser:

i 1ste Fællesklasse	3 Rdlr. 2 $\frac{1}{2}$ maanedlig,
i 2den og 3die	4 — 2 — —
i 4—5te Fælles-, 1—2 Latin- og Realklasse	5 — 2 — —
i 3—5te Latin- og 3die Realklasse	6 — 2 — —

Af Søkende betaler det ældste Barn fuldt og ethvert af de øvrige 1 Rdlr. mindre om Maaneden, end det ellers skulde have betalt.

Deeltagelse i Dandseunderviisningen, der gives i de 6 Vintermaaneder, betales med 1 Rdlr. om Maaneden.

Adgangen til Skolebibliotheket betales med 1 Rdlr. om Aaret. Udlaanet finder Sted om Løverdagen.

Skolefornødenheder — nemlig Stile-, Tegne- og Skrivebøger, og hvad der ellers bruges paa Skolen — kunne faaes paa Skolen til samme Priis som hos Papirhandleren. Det staaer imidlertid naturligviis Forældrene frit for at besørge det Fornødne selv; kun maa Skolen for Ordens Skyld forlange, at Skrive-, Stile- og Tegnebøger ere af samme Beskaffenhed som Skolens. Hver Elev medbringer Tavle med vedhængende Svamp, Pennehuus med Blyant og Griffel, Madkasse, samt Gymnastiksko i en lille Pose, Alt forsynet med Navn.

Næste Skoleaar bruges følgende Bøger:

Femte Latinklasse (Afgangsklassen).

Ciceros Lælius. Sallusts Jugurtha. Horatius. Virgilli Æn. lib. 1—6. Boiesens rom. Antikvit. Tregders græsk og latinsk Literaturhistorie. Whittes Opgaver til Oversættelse fra Dansk til Latin og Latin til Dansk. — Herodot 8de Bog. Homers Iliade 13—24 Bog. Platons Kriton. Plutarchs Timoleon. — Det nye Testamente paa Græsk og Dansk. — Bohr, den gamle, Middelalderens og den nyere Hist. Allens Danmarks Historie. — Steens elem. Arithmetik og Algebra. H. Smiths Trigonometri. La Landes Logarithmetavle. (A: Mundts Stereometri.) — Silfverbergs kemiske Physik, 2den Udgave. (A: Ørsteds mekaniske Physik, 3die Udgave. Jürgensens Astronomi.) — Fridrikssons islandske Læsebog.

Fjerde Latinklasse.

Hjorts tydske pros. Læsebog. Jürs og Rung deutsche Dichter. Ankjærs tydske Formlære. — Pio, lectures françaises. Toepffer, nouvelles génévoises. Pios franske Grammatik. — Balslevs Forklar. til Luth. Katekismus. Det nye Testamente. Psalmebogen. Angers Bibelhistorie. — Vaupell, Planterigets Naturhistorie, udg.

af Grønlund. Lützens Lærebog i Zoologi Nr. 2. — Bohr, den nyere Historie (4de Udg.). Rimestads mindre Geographi. Allens Danmarks Historie. — Steens Algebra. Steens Geometri. — Ciceronis orat. ed. Madvig. Livius lib. 21—25. ed. Madvig. Ovids Metamorph. ed. Feldbausch. Boiesens romerske Antikviteter, 4de Udg. Madvigs lat. Gram. — Homers Odyssee 13—24 Bog. Xenophons Anabasis. Bergs græske Formlære. Tregders græske Mythologi, 2den Udg. — Hammerichs svenske Læsestykker. — Listov, eng. Læsestykker, 2den Afd.

Tredie Latinklasse.

Holsts danske Læsebøger. Lefolii, fra Gudelivet i Nordens Hedenold. — Hjorts tyske pros. Læsebog. Ankjærs tyske Formlære. — Ingerslevs franske Læsebog. Larpents franske Stiiløvelser. Pios franske Grammatik. — Balslevs Forklaring til Luthers Katekismus. Det nye Testamente. Angers Bibelhistorie. Psalmebogen. — Vaupell Planterigets Naturhistorie, ndg. af Grønlund. Lützens Lærebog i Zoologi Nr. 2. — Bohrs Middelalderens og den nyere Historie. Allens Danmarks Historie. Rimestads mindre Geographi. — Steens Geometri. Steens elem. Arithm. og Algebra (3die Udg.). — Ciceronis orationes selectæ, ed. Madvig. Ovids Metamorph. ed. Feldbausch. Madvigs lat. Grammatik. — Xenophons Anabasis. Bergs græske Formlære. Et græsk Lexikon (helst Bergs). — Listov, engelske Læsestykker, 2den Afdeling.

Anden Latinklasse.

Holsts danske pros. og poet. Læseb. — Hjorts tyske pros. Læsebog. Ankjærs tyske Formlære. Holbech og Petersens tyske Materialier. — Pios franske Læsebog for Mellemlasserne. Pios fr. Grammatik. Larpents fr. Stiiløvelser. — Listovs engelske Læsestykker, 1ste Afdeling. — Angers Bibelhistorie. Balslevs Forklaring til Luthers Katekismus. Psalmebogen. — Strøm, Planterigets Naturhistorie. Lützens Lærebog i Zoologi Nr. 2. — Bohrs Middelalderens Historie. Allens Danmarks Historie. Rimestads mindre

Geographi. — Steens elem. Arithmetik. Steens Geometri. — Madvigs latinske Grammatik. Cæsar de bello Gallico ed. Whitte. Trojels Materialier til latinske Stile, 2den Udgave. Et latinsk-dansk og et dansk-latinsk Lexikon (Ingerslevs). — Bergs græske Formlære, 3die Udg. Bergs græske Læsebog, 1ste Afd., 3die Udg. — Andersens Sange, 3die Hefte.

Første Latinklasse.

Holsts danske prosaiske og poetiske Læsebøger. — Hjorts tyske pros. Læseb. Holbech og Petersens tyske Materialier. Ankjærs tyske Formlære. Et tysk Lexikon (Grønbergs). — Ahns franske Læseb. ved Arlaud. Pios franske Læseb. for Mellemlasserne. Et fransk Lexikon (Borrings). — Listovs engelske Læsestykker og Stiløvelser, 1ste Afdeling. — Latinsk Læsebog af Kern og Krebs. Madvigs lat. Grammatik, 5te Udg. — Angers Bibelhistorie. Psalmebogen. Balslevs Forklar. til Luthers Katekismus. — Bohrs Middeldalderens Historie. Kofods fragmentariske Historie. Et Atlas over den gamle Verden. Rimestads mindre Geographi. — Strøm Planterigets Naturhistorie. Lütken, de første Begyndelsesgrunde af Dyrerigets Naturhistorie (Lærebog i Zoologi Nr. 2). — Steen, Hovedformerne i Rummet. — Et Bestik til geometrisk Tegning. — Schneekloths Regnebog, 1ste D. 1-2 Afd. — Andersens Sange, 3die Hefte.

Tredie Realklasse (Afgangsklassen).

Flors Haandbog i den danske Literatur 5te Udgave. Lefolii, fra Gudelivet i Nordens Hedenold. — Hjorts tyske pros. Læsebog. Jürs og Rung deutsche Dichter, 2den Udgave. Lorenzens Stiløvelser. Ankjærs tyske Formlære. Funchs tyske Syntax. — Ingerslevs fr. Læsebog. Souvestre, sous la tonnelle. Larpents franske Stiløvelser. Ingerslevs franske Grammatik. — Listov, engelske Læsestykker, 2den Afdeling. Listov, Udvalg af engelske Forfattere, 2det Hefte. Listov, engelske Stiløvelser, 3die Afdeling. — Det nye Testament. Psalmebogen. Angers Bibelhistorie. — Strøm Planterigets Naturhistorie. Lütkens Lærebog

i Zoologi Nr. 2. — Holtens Lære om Natur. alm. Love, 2den Udgave. Johnstrup, de kemiske Grundstoffer. — Steens elem. Arithmetik og Algebra, 3die Udgave. Steens Geometri. La Landes Logarithmetavle. Schjødtes Lærebog i Projectionstegning. — Allens Danmarks Historie. Bohrs mindre Verdenshistorie. Rimestads mindre Geographi.

Anden Realklasse.

Holsts danske Læsebøger. — Hjorts tyske pros. Læsebog. Ankjærs tyske Formlære. Holbech og Petersens tyske Materialier. — Pios fr. Læsebog for Mellemlasserne. Pios franske Grammatik. Larpents franske Stiløvelser. — Listovs engelske Læsestykker, 2den Afdeling. Listovs engelske Stiløvelser, 2den Afdeling. — Angers Bibelhistorie. Balslevs Forklaring til Luthers Katekismus. Psalmebogen. — Allens Danmarkshist. Bohrs mindre Verdenshistorie. Rimestads mindre Geographi. — Strøm Planterigets Naturhistorie. Lützens Lærebog i Zoologi Nr. 2. — Steens elem. Arithmetik. Steens Geometri. — Andersens Sange, 3die Hefte.

Første Realklasse.

Holsts danske pros. og poet. Læsebøger. — Hjorts tyske pros. Læseb. Holbech og Petersen, tyske Materialier. Ankjærs tyske Formlære. Et tysk Lexikon (Grønbergs). — Ahns franske Læseb. ved Arlaud. Pios franske Læseb. for Mellemlasserne. Et fransk Lexikon (Borrings). — Livstovs engelske Læsestykker og Stiløvelser, 1ste Afdeling. — Angers Bibelhistorie. Psalmebogen. Balslevs Forklaring til Luthers Katekismus. — Bohrs mindre Verdenshistorie. Rimestads mindre Geographi. — Strøm Planterigets Naturhistorie. Lütken de første Begyndelsesgrunde af Dyrerigets Naturhistorie (Lærebog i Zoologi Nr. 2). — Steen, Hovedformerne i Rummet. — Et Bestik til geometrisk Tegning. — Schneekloths Regnebog, 1ste D. 1—2 Afd. — Andersens Sange, 3die Hefte.

Femte Fællesklasse.

Molbechs danske Læsebog. Holsts poetiske Læsebog, 6te Udgave. — Schneekloths tydske Læsebog, 1ste Deel, 2den Udgave. Ankjærs tydske Formlære. — Ahns franske Læsebog ved Arlaud, 6te Udg. — Listovs eng. Ledetraad, 2den Afd. — Balslevs lille Bibelhist. Luthers lille Katekismus (Waisenb. Udg.). Psalmebogen. — Kofods fragment. Historie. Rimestads mindre Geographi 2den Udg. Et Atlas. — Schneekloths Regnebog, 1ste D. 1—2 Afd. — Andersens Sange, 3die Hefte.

Fjerde Fællesklasse.

Molbechs danske Læsebog (8de Udgave). Holsts Smaadigte. — ²Schneekloths tydske Læsebog, 1ste D. 2den Udg. — Listovs engelske Ledetraad, 2den Afdeling. — Balslevs lille Bibelhistorie. Psalmebogen. — Kofods fragment. Historie (1865). Rimestads geogr. Læreb. for Borger- og Almueskoler. Et Atlas. — Schneekloths Regnebog, 1ste D. 1—2 Afd. — Andersens Sange, 2den Samling.

Tredie Fællesklasse.

Lefolii, Fortællinger og Sagaer, 1ste Samling, 2den Udgave. Holsts Smaadigte, 7de Udgave. — Listovs engelske Ledetraad, 1ste Afd., 2den Udg. — Rimestads geogr. Lærebog for Borger- og Almueskoler. Et Atlas. — Schneekloths Regnebog, 1ste D. 1ste Afd. — Andersens Sange, 2den Samling.

Anden Fællesklasse.

Borgen og Rungs danske Læsebog, 1ste Kursus, 8de Udg. — Schneekloths Regnebog, 1ste D. 1ste Afd. — Et Atlas (helst Erslevs).

Første Fællesklasse.

Schneekloths Regnebog, 1ste D. 1ste Afd. En Kasse med Regnepinde (faaes paa Skolen). — (Senere: Frederiksens danske Læsebog).

NB. For dem, der skulle anskaffe et Atlas, anbefales Erselevs som hensigtsmæssigt og billigt. Atlasserne maae for at kunne tages med paa Skolen være indbundne paa Fals.

Afgangsprøverne.

Skriftlig: Tirsdag den 22de—Løverdage den 26de Juni.

Mundtlig:

a. For Studerende.

Mandag den 5te Juli: Kl. 4 Historie.

Tirsdag den 6te Juli: Kl. 4½ Græsk.

Onsdag den 7de Juli: Kl. 4 Mathematik.

Fredag den 9de Juli: Kl. 8 Latin.

Løverdage den 10de Juli: Kl. 5 Naturlære.

b. For Realister.

Mandag den 5te Juli Kl. 4 Fransk og Naturhistorie.

Tirsdag den 6te Juli Kl. 4 Arithmetik.

Onsdag den 7de Juli Kl. 4 Engelsk.

Torsdag den 8de Juli Kl. 4 Tydsk og Geometri.

Fredag den 9de Juli Kl. 4 Geographi og Naturlære.

Løverdage den 10de Juli Kl. 4 Historie.

Aarsprøven 1869.

Den skriftlige Deel

er afholdt den 23de, 25de og 26de Juni.

Den mundtlige Deel.

1ste, 2den, 3die og tildeels 4de Klasserne examineres i Stuen i Bygningen Nr. 11 ved Siden af Skolebygningen (Sdbg. Nr. 1, 2, 3,);

de øvrige i Skolebygningens Stue (St. Nr. 1, 2, 3, 6) og 1ste Sal (1 S. Nr. 1, 2, 3, 4, 5).

De fleste Klasser deles ved Examinationen i 2 Afdelinger efter Begyndelsesbogstavet i Elevernes Navne.

Mandag den 5te Juli.

4L₁ Kl. 4 Græsk 1S.1

Tirsdag den 6te Juli.

4L₁ Kl. 4 Historie . . . . . 1S.1.

4L₂ Kl. 8 Latin . . . . . St.6.

Onsdag den 7de Juli.

4L₁ Kl. 5 Tydsk . . . . . St.6.

4L₂ Kl. 5 Historie . . . . . 1S.1.

Torsdag den 8de Juli.

5L_b Kl. 4 Historie . . . . . St.6.

4L₂ Kl. 4 Græsk . . . . . 1S.1.

Fredag den 9de Juli.

4L₁ Kl. 8 Mathematik . . . . . St.6.

4L₂ Kl. 5 Tydsk . . . . . 1S.4.

3L₁ Kl. 4 Fransk, Kl. 6 Religion . . . . . St.2.

3L₂ Kl. 4 Religion, Kl. 6 Fransk . . . . . St.3.

2L Kl. 4 Græsk . . . . . St.1.

1L₁ Kl. 11 Geographi, Kl. 12 Naturhistorie . . . . . 1S.2.

1L₂ Kl. 11 Naturhistorie, Kl. 12 Geographi . . . . . 1S.1.

3R_b Kl. 8 Geographi . . . . . 1S.3.

2R_{a1} Kl. 8 Fransk, Kl. 9¹/₄ Engelsk . . . . . 1S.1.

2R_{a2} Kl. 8 Engelsk, Kl. 9¹/₄ Fransk . . . . . 1S.2.

2R_{b1} Kl. 11 Geographi, Kl. 12 Religion . . . . . St.2.

2R_{b2} Kl. 11 Religion, Kl. 12 Geographi . . . . . St.3.

1R₁ Kl. 8 Geographi, Kl. 9¹/₄ Religion . . . . . St.2.

1 R ₂	Kl. 8 Religion, Kl. 9 ¹ / ₄ Geographi	St. 3.
5 a ₁	Kl. 8 Engelsk, Kl. 9 ¹ / ₄ Regning	1 S. 4.
5 a ₂	Kl. 8 Regning, Kl. 9 ¹ / ₄ Engelsk	1 S. 5.
5 b ₁	Kl. 11 Geographi, Kl. 12 Fransk	1 S. 4.
5 b ₂	Kl. 11 Fransk, Kl. 12 Geographi	1 S. 5.
4 b	Kl. 9 Geographi, Kl. 11 Engelsk	Sdbg. 2.
3 b	Kl. 9 Regning, Kl. 10 ¹ / ₂ Geographi	Sdbg. 3.
2 ₂	Kl. 10 Regning, Kl. 11 ¹ / ₂ Bibelhistorie	Sdbg. 1.

Løverdags den 10de Juli.

5 L _b	Kl. 8 Matematik	St. 6.
4 L ₁	Kl. 8 Latin	1 S. 3.
4 L ₂	Kl. 5 Fransk	St. 6.
3 L _t	Kl. 8 Geographi, Kl. 6 Tydsk	1 S. 2.
3 L ₂	Kl. 4 Tydsk	1 S. 2.
2 L	Kl. 4 Religion	St. 2.
1 L ₁	Kl. 10 ¹ / ₂ Fransk, Kl. 11 ³ / ₄ Latin	1 S. 2.
1 L ₂	Kl. 10 ¹ / ₂ Latin, Kl. 11 ³ / ₄ Fransk	1 S. 1.
3 R _{b₁}	Kl. 4 Engelsk, Kl. 5 ¹ / ₂ Naturlære	St. 1.
3 R _{b₂}	Kl. 4 Naturlære, Kl. 5 ¹ / ₂ Engelsk	St. 3.
2 R _{a₁}	Kl. 10 ¹ / ₂ Historie, Kl. 11 ³ / ₄ Tydsk	St. 2.
2 R _{a₂}	Kl. 10 ¹ / ₂ Tydsk, Kl. 11 ³ / ₄ Historie	St. 3.
2 R _{b₁}	Kl. 8 Engelsk, Kl. 9 ¹ / ₄ Fransk	St. 3.
2 R _{b₂}	Kl. 8 Fransk, Kl. 9 ¹ / ₄ Engelsk	1 S. 1.
1 R	Kl. 8 Matematik	St. 1.
5 a ₁	Kl. 10 ¹ / ₂ Dansk, Kl. 11 ³ / ₄ Naturhistorie	1 S. 4.
5 a ₂	Kl. 10 ¹ / ₂ Naturhistorie, Kl. 11 ³ / ₄ Dansk	1 S. 5.
5 b ₁	Kl. 8 Tydsk, Kl. 9 ¹ / ₄ Historie	1 S. 4.
5 b ₂	Kl. 8 Historie, Kl. 9 ¹ / ₄ Tydsk	1 S. 5.
4 a ₁	Kl. 8 Naturhistorie, Kl. 9 ¹ / ₄ Bibelhistorie	St. 2.
4 a ₂	Kl. 8 Bibelhistorie, Kl. 9 ¹ / ₄ Naturhistorie	Sdbg. 3.
4 b	Kl. 9 Regning, Kl. 11 Naturhistorie	Sdbg. 2.
3 a	Kl. 11 Bibelhistorie	Sdbg. 3.
	Kl. 10 Regning	Sdbg. 1.

Mandag den 12te Juli.

5Lb	Kl. 4 Naturlære	St. 6.
4L ₁	Kl. 5 Geographi	1S.5.
4L ₂	Kl. 5 Naturhistorie	St. 1.
3L ₁	Kl. 4 Matematik	1S.2.
3L ₂	Kl. 4 Latin	1S.4.
2L	Kl. 4 Tydsk	1S.1.
3Rb	Kl. 4 Fransk	1S.3.
2Rb ₁	Kl. 4 Historie, Kl. 5 ¹ / ₄ Tydsk	St.2.
2Rb ₂	Kl. 4 Tydsk, Kl. 5 ¹ / ₄ Historie	St.3.

Tirsdag den 13de Juli.

5Lb	Kl. 8 Græsk	St.1.
4L ₁	Kl. 5 Naturhistorie	St.1.
4L ₂	Kl. 5 ¹ / ₂ Religion	1S.4.
3L ₁	Kl. 4 Historie	1S.5.
3L ₂	Kl. 8 Matematik (1S.1), Kl. 6 Historie	1S.5.
2L	Kl. 8 Geographi, Kl. 4 Latin	1S.2.
1L ₁	Kl. 10 ¹ / ₂ Dansk, Kl. 11 ³ / ₄ Historie	1S.2.
1L ₂	Kl. 10 ¹ / ₂ Historie, Kl. 11 ³ / ₄ Dansk	1S.1.
3Rb ₁	Kl. 4 Matematik, Kl. 6 Tydsk	St.2.
3Rb ₂	Kl. 4 ¹ / ₂ Tydsk, Kl. 6 Matematik	St.3.
2Ra	Kl. 8 Matematik	1S.3.
1R ₁	Kl. 8 Fransk, Kl. 9 ¹ / ₂ Engelsk	St.6.
1R ₂	Kl. 8 Engelsk, Kl. 9 ¹ / ₂ Fransk	1S.5.
5a	Kl. 8 Geographi	1S.4.
5b	Kl. 8 Regning	St.2.
4a ₁	Kl. 10 Engelsk, Kl. 11 ¹ / ₂ Dansk	St.2.
4a ₂	Kl. 10 Dansk, Kl. 11 ¹ / ₂ Engelsk	St.3.
4b	Kl. 11 Tydsk	1S.4.
3a	Kl. 10 Regning, Kl. 11 ¹ / ₂ Engelsk	Sdbg.3.
3b	Kl. 11 Dansk	1S.5.
2 ₁	Kl. 10 Dansk, Kl. 11 ¹ / ₂ Geographi	Sdbg.2.

2 ₂	Kl. 10 Geographi, Kl. 11 ¹ / ₂ Dansk	Sdbg. 1.
4 _a , 4 _b , 3 _a , 3 _b & 2.	Kl. 1 Sang	Gymst.

Onsdag den 14de Juli.

5L _b	Kl. 8 Latin	1 S. 3.
4L ₁	Kl. 5 Fransk	1 S. 4.
4L ₂	Kl. 5 Geographi	1 S. 5.
3L ₁	Kl. 4 Naturhistorie (St. 1), Kl. 6 Græsk	St. 2.
3L ₂	Kl. 4 Græsk (St. 2), Kl. 6 Naturhistorie	St. 1.
2L ₁	Kl. 8 Mathematik, Kl. 10 Fransk	1 S. 2.
2L ₂	Kl. 8 ¹ / ₂ Fransk, Kl. 10 Mathematik	1 S. 1.
1L	Kl. 4 Mathematik	St. 3.
3R _b	Kl. 8 Naturhistorie	St. 1.
2R _{a1}	Kl. 11 Geographi, Kl. 12 Religion	St. 3.
2R _{a2}	Kl. 11 Religion, Kl. 12 Geographi	St. 6.
2R _{b1}	Kl. 10 ¹ / ₂ Dansk (St. 2), Kl. 11 ³ / ₄ Naturhistorie	St. 1.
2R _{b2}	Kl. 10 ¹ / ₂ Naturhistorie (St. 1), Kl. 11 ³ / ₄ Dansk	St. 2.
1R ₁	Kl. 8 Historie, Kl. 9 ¹ / ₂ Tydsk	St. 3.
1R ₂	Kl. 8 Tydsk, Kl. 9 ¹ / ₂ Historie	St. 6.
5 _{a1}	Kl. 8 Tydsk, Kl. 9 ¹ / ₄ Bibelhistorie	1 S. 4.
5 _{a2}	Kl. 8 Bibelhistorie, Kl. 9 ¹ / ₄ Tydsk	1 S. 5.
5 _{b1}	Kl. 11 Naturhistorie, Kl. 12 Bibelhistorie	1 S. 4.
5 _{b2}	Kl. 11 Bibelhistorie, Kl. 12 Naturhistorie	1 S. 5.
4 _{a1}	Kl. 8 Geographi, Kl. 9 ¹ / ₄ Regning	Sdbg. 3.
4 _{a2}	Kl. 8 Regning, Kl. 9 ¹ / ₄ Geographi	St. 2.
4 _b	Kl. 9 Bibelhistorie, Kl. 11 Dansk	Sdbg. 2.
1	Kl. 10 Dansk	Sdbg. 1.

Torsdag den 15de Juli.

4L ₁	Kl. 8 Religion	1 S. 4.
4L ₂	Kl. 8 Mathematik	St. 6.
3L ₁	Kl. 8 Latin	1 S. 2.
3L ₂	Kl. 11 ¹ / ₂ Geographi	St. 3.

2L ₁	Kl. 4 Historie (1 S. 3), Kl. 5 ¹ / ₂ Naturhistorie	St. 1.
2L ₂	Kl. 4 Naturhistorie (St. 1), Kl. 5 ¹ / ₂ Historie	1 S. 3.
1L ₁	Kl. 4 ¹ / ₂ Religion, Kl. 5 ³ / ₄ Tydsk	1 S. 2.
1L ₂	Kl. 4 ¹ / ₂ Tydsk, Kl. 5 ³ / ₄ Religion	1 S. 1.
3R _b	Kl. 8 Historie	1 S. 3.
2R _{a1}	Kl. 11 Naturhistorie (St. 1), Kl. 12 Dansk	St. 2.
2R _{a2}	Kl. 11 Dansk (St. 2), Kl. 12 Naturhistorie	St. 1.
2R _b	Kl. 8 Mathematik	1 S. 1.
1R ₁	Kl. 4 ¹ / ₂ Dansk, Kl. 5 ³ / ₄ Naturhistorie	St. 2.
1R ₂	Kl. 4 ¹ / ₂ Naturhistorie, Kl. 5 ³ / ₄ Dansk	St. 3.
5a ₁	Kl. 4 ¹ / ₂ Fransk, Kl. 5 ³ / ₄ Historie	St. 6.
5a ₂	Kl. 4 ¹ / ₂ Historie, Kl. 5 ³ / ₄ Fransk	Sdbg. 3.
5b ₁	Kl. 4 ¹ / ₂ Dansk, Kl. 5 ³ / ₄ Engelsk	1 S. 4.
5b ₂	Kl. 4 ¹ / ₂ Engelsk, Kl. 5 ³ / ₄ Dansk	1 S. 5.
4a ₁	Kl. 8 Tydsk, Kl. 9 ¹ / ₂ Historie	St. 2.
4a ₂	Kl. 8 Historie, Kl. 9 ¹ / ₂ Tydsk	St. 3.
4b	Kl. 11 Historie	1 S. 4.
3a	Kl. 9 ¹ / ₂ Geographi, Kl. 11 Dansk	1 S. 5.
3b	Kl. 10 Engelsk, Kl. 11 ¹ / ₂ Bibelhistorie	Sdbg. 2.
2 ₁	Kl. 10 Regning, Kl. 11 ¹ / ₂ Bibelhistorie	Sdbg. 1.
2L, 1L, 2Ra—b, 1R & 5a—b	Kl. 7 Sang	Gymst.

Mandagen den 12te Juli Kl. 11 og Onsdagen den 18de August Kl. 12 prøves de nye Elever.

Løvedagen den 17de Juli Kl. 8 foretages Censur og Opflytning.

Onsdagen den 18de August Kl. 9 begynder Underviisningen i det nye Skoleaar.

Til at overvære Examen indbydes Elevernes Forældre og hvem der ellers maatte interessere sig for Skolen.

Frederiksberg, i Juni 1869.

H. Schneekloth

(træffes hver Skoledag mellem 10—12).

Indholdsfortegnelse.

	Side
Asylet og Hjemmet	3.
Fattigskole — Almueskole	31.